

SLUŽBENI GLASNIK
OPĆINE JABLANICA

3/07

Jablanica, avgust 2007.

SADRŽAJ

SLUŽBENOG GLASNIKA OPĆINE JABLANICA BROJ 3/07

1. Odluka o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća
2. Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području općine Jablanica za period 2007. - 2011. godine
3. Sporazum između Općinskog vijeća, Općinskog Načelnika i nevladinih/neprofitnih organizacija općine Jablanica

Na osnovu člana 29. stav 1. tačka 1. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Sl. novine F BiH”, broj: 39/03 i 22/06) i člana 30. Statuta općine Jablanica („Sl. glasnik općine Jablanica“ bro: 4/01, 3/02 i 7/04), Općinsko vijeće Jablanica na XXX sjednici od 27.06.2007. godine, donijelo je

ODLUKU

o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovom odlukom se osigurava jedinstvena organizacija i funkcioniranje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera općine Jablanica s ciljem sprječavanja opasnosti, smanjenja broja nesreća i žrtava te otklanjanja i ublažavanja štetnih djelovanja i posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Član 2.

Organizovanje i funkcionisanje zaštite i spašavanja na području Općine se vrši na način i postupak utvrđen Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Sl. novine F BiH“ broj: 39/03 i 22/06), Zakonom o nadležnostima kantonalnih organa vlasti Hercegovačko-neretvanskog kantona u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Sl. Novine HNK“ broj 8/06) i ovom Odlukom.

Član 3.

Poslovi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća su od općeg interesa za općinu Jablanica.

II. ORGANIZOVANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Član 4.

Težište zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, prema ovoj Odluci, ostvaruje se organizovanjem i preduzimanjem sljedećih mjera i aktivnosti:

- a) otkrivanje, praćenje i sprječavanje opasnosti od prirodnih i drugih nesreća,
- b) osmatranje i uzbunjivanje o opasnostima i davanje uputstva za zaštitu i spašavanje
- c) obučavanje i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje
- d) organizovanje, opremanje, obučavanje i osposobljavanje civilne zaštite i uspostavljanje i održavanje drugih vidova zaštite i spašavanja
- e) mobilizacija i aktiviranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje
- f) otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća do osiguranja osnovnih uslova za život
- g) traženje pomoći iz zemlje i inostranstva za otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća.

1. Privredna društva i druga pravna lica

Član 5.

Privredna društva i druga pravna lica (u daljem tekstu. Pravna lica) koja obavljaju djelatnosti iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, rudarstva, građevinarstva, transporta, snabdjevanja, ugostiteljstva i vatrogastva u kojima se obavljaju djelatnosti od prirodnih i drugih nesreća su dužna organizovati i provoditi poslove zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, drugim propisima i ovom Odlukom.

U toku vođenja akcije zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, pravna lica iz stava 1. ovog člana su dužna provoditi odluke Općinskog štaba Civilne zaštite.

Član 6.

U izvršavanju poslova iz člana 5. pravna lica provode odgovarajuće pripreme, donose i razrađuju planove zaštite i spašavanja za svoje djelovanje u zaštiti i spašavanju, planiranju i osiguravaju materijalno-tehnička sredstva za provođenje mjera zaštite i spašavanja i organiziraju jedinice i povjerenike civilne zaštite, opremaju te jedinice i povjerenike potrebnom opremom i sredstvima i osposobljavaju ih za njihovo učešće u zaštiti i spašavanju.

Član 7.

Pravna lica, vlasnici i korisnici telekomunikacionih i informacijskih sistema i veza su dužni dati prioritet u korištenju tih sistema i veza Službi osmatranja i uzbunjivanja i Općinskom štabu civilne zaštite kada rukovode akcijama zaštite i spašavanja.

2. Općinsko vijeće

Član 8.

U ostvarivanju prava i dužnosti u oblasti zaštite i spašavanja, Općinsko vijeće:

- a) donosi odluku o organiziranju i funkcioniranju zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Općine i osigurava njeno provođenje
- b) donosi program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Općine
- c) planira i utvrđuje izvore finansiranja za izvršavanje poslova zaštite i spašavanja iz nadležnosti općine
- d) donosi akte o osnivanju Općinskog štaba civilne zaštite
- e) razmatra stanje zaštite i spašavanja na području općine i utvrđuje mjere za razvoj i usavršavanje zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća.

3. Općinski načelnik

Član 9.

U ostvarivanju prava i dužnosti u oblasti zaštite i spašavanja, Općinski načelnik:

- a) Organizuje službu osmatranja i uzbunjivanja u Općini u skladu sa Zakonom i osigurava njeno provođenje
- b) Usvaja procjenu ugroženosti područja Općine od prirodnih i drugih nesreća
- c) Donosi akte o postavljenju Komandanta i Načelnika štaba i određivanju funkcija u općinskim službama za upravu čiji su nosioci po položaju članovi Općinskog štaba civilne zaštite
- d) Donosi akte o postavljenju Komandanta i Načelnika štaba i članova štaba u štabovima civilne zaštite koji se obrazuju u mjesnim područjima u skladu sa ovom Odlukom.
- e) Donosi Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Općine
- f) Proglašava stanje prirodne i druge nesreće i naređuje upotrebu snaga i sredstava civilne zaštite, službi za upravu, privrednih društava i drugih pravnih lica sa područja općine na prevenciji, ublažavanju i otklanjanju štetnih posljedica od prirodnih i drugih nesreća po ljude i materijalna dobra na području općine,
- g) Proglašava prestanak prirodne i druge nesreće na području općine
- h) Naređuje mobilizaciju građana i njihovih sredstava i sredstava pravnih lica, samostalnih privrednika, državnih organa kao i jedinica, štabova, povjerenika i službi za zaštitu i spašavanje.

4. Organi uprave

Član 10.

Općinski organi uprave u okviru svojih prava i dužnosti utvrđenih zakonom, statutom općine i drugim propisima, u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, izvršavaju i obezbjeđuju izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata, staraju se o organizovanju i provođenju mjera zaštite i u oblasti za koju su osnovani i odgovorni su za stanje te zaštite, prate stanje zaštite i predlažu mjere za razvoj i unapređenje zaštite, vrše nadzor nad sprovođenjem zakona, planova zaštite i sprovođenja preventivnih mjera zaštite u pravnim licima i druge poslove koji su im zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

Organi uprave su dužni da zadatke iz stava 1. ovog člana razrađuju u svojim planovima rada.

5. Prava i dužnosti mjesnih zajednica

Član 11.

Mjesna zajednica, u okviru svojih prava i dužnosti u organizovanju i ostvarivanju zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća naročito:

- a) organizuje i osposobljava građane za sprovođenje zadataka i mjera zaštite
- b) planira i organizuje mjere zaštite
- c) planira, organizuje radne jedinice od svih građana i provodi njihovu mobilizaciju radi učešća u zaštiti
- d) organizuje i obezbjeđuje prihvat i zbrinjavanje evakuisanih građana i materijalnih dobara
- e) organizuje i održava red za vrijeme prirodne i druge nesreće
- f) obezbjeđuje informisanje građana o opasnostima od prirodnih i drugih nesreća, posljedicama i mjerama koje se preduzimaju na zaštiti i otklanjanju posljedica.

U organizovanju, planiranju i ostvarivanju zaštite i spašavanja mjesna zajednica saraduje sa štabom civilne zaštite preduzeća na području mjesne zajednice po pitanjima od zajedničkog interesa i u tom pogledu mogu udruživati snage i sredstva za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda na području mjesne zajednice.

Član 12.

Mjesna zajednica u statutu ili drugom općem aktu uređuje način organizovanja i ostvarivanja zaštite od prirodnih i drugih nepogoda na području mjesne zajednice, utvrđuje nadležnost organa mjesne zajednice, kao i način angažovanja građana u zaštiti i spašavanju.

6. Štabovi civilne zaštite

Član 13.

Za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na teritoriji općine Jablanica, te za obavljanje drugih poslova u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera obrazuje se Općinski štab Civilne zaštite općine Jablanica i štabovi civilne zaštite u mjesnim zajednicama.

Član 14.

Pored poslova iz člana 108. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Sl. novine FBiH", br. 39/03 i 22/06) (u daljem tekstu Zakon o zaštiti i spašavanju), Općinski štab Civilne zaštite vrši i sljedeće poslove:

- 1) naređuje štabovima civilne zaštite mjesnih zajednica, službama zaštite i spašavanja, povjerenicima, koje formira Općina, preduzimanja mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju
- 2) naređuje angažiranje snaga i sredstava civilne zaštite s jedne mjesne zajednice na ugroženo područje drugo mjesne zajednice na području Općine
- 3) odlučuje o privremenom smještaju ugroženih ljudi i materijalnih dobara.

Član 15.

Za područja mjesnih zajednica obrazuju se štabovi civilne zaštite mjesne zajednice i to u:

1. MZ Jablanica I
2. MZ Jablanica II
3. MZ Glogošnica
4. MZ Ostrožac
5. MZ Donja Jablanica
6. MZ Doljani
7. MZ Lug
8. MZ Slatina
9. MZ Mirke

Predsjednik Savjeta mjesne zajednice je Komandant, a članovi Savjeta su ujedno članovi štaba civilne zaštite mjesne zajednice.

Član 16.

U rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja štabovi civilne zaštite u mjesnim zajednicama vrše sljedeće poslove:

- 1) Naređuju provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuju snage i sredstva koje će provoditi te mjere,
- 2) Usmjeravaju, koordiniraju i rukovode akcijama zaštite i spašavanja svih učesnika angažiranih na zaštiti i spašavanju na svome području
- 3) Rješavaju sva pitanja koja se u toku provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju pojave u vezi sa angažovanjem snaga i sredstva civilne zaštite i provođenja mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana
- 4) Izrađuju i ažuriraju planska dokumenta iz oblasti zaštite i spašavanja

Član 17.

Štabovi civilne zaštite u mjesnim zajednicama sastoje se od: Komandanta, Načelnika i članova štaba. Komandanta, Načelnika i članove štaba iz stava 1. postavlja i razrješava Općinski načelnik na prijedlog Službe civilne zaštite.

Član 18.

Ličnu i materijalnu formaciju štabova Civilne zaštite iz prethodnog člana, svojom Odlukom utvrđuje Općinski načelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu Općine.

Član 19.

Za članove štabova Civilne zaštite u mjesnim zajednicama imenuju se lica iz svih podružnica na mjesnoj zajednici kako bi bila zastupljena kompletna teritorija mjesne zajednice.

7. Jedinice civilne zaštite

Član 20.

Jedinice civilne zaštite na području Općine se formiraju kao jedinice opće i specijalizovane namjene.

Član 21.

Jedinice opće namjene se formiraju na načelima teritorijalne popune kao odjeljenja i vodovi. Odjeljenja i vodovi se organizuju, opremaju i obučavaju za izvršavanje zadataka na području gdje su osnovani.

Jedinica opće namjene jačine voda se može upotrijebiti kao ispomoć i van područja gdje su osnovani, o čemu odlučuje nadležni štab civilne zaštite.

Član 22.

Jedinice opće namjene kao odjeljenja formiraju se u stambenim zgradama, naselju ili dijelu naselja u skladu sa vlastitim potrebama, a za mjesnu zajednicu se može formirati jedinica jačine voda.

Jedinice opće namjene iz stava 1. ovog člana formiraju štabovi civilne zaštite mjesnih zajednica uz prethodnu pribavljenu saglasnost Službe za civilnu zaštitu Općine.

Član 23.

Jedinice opće namjene jačine voda se formira pri Općinskom štabu civilne zaštite za potrebe Općine. Jedinice iz stava 1. ovog člana u općini formira Općinski načelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu Općine.

Član 24.

Specijalizirane jedinice mogu se formirati za:

- a) zaštitu od požara - jačina voda,
- b) prvu medicinsku pomoć - jačina odjeljenja,
- c) zaštitu i spašavanje od NUS-a - jačine odjeljenja
- d) zaštitu i spašavanje iz ruševina - jačina voda
- e) zaštitu na vodi i pod vodom – jačina odjeljenja
- f) zaštitu i spašavanje sa visina – jačina odjeljenja
- g) zaštitu /spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla – jačina odjeljenja

Član 25.

Općinski načelnik, na prijedlog Službe za civilnu zaštitu organizuje specijalizovane jedinice civilne zaštite Općine koje obavljaju složenije poslove zaštite i spašavanja na cijelom području Općine kada snage

i sredstva pravnih lica i službe zaštite i spašavanja, te jedinice civilne zaštite opće namjene nisu dovoljne za ostvarivanje efikasne zaštite i spašavanja na području Općine.

Član 26.

Prema ukazanoj potrebi, na zahtjev nadležnih organa, jedinice iz člana 23. i 24. se mogu angažovati na pružanju pomoći van područja Općine.

Član 27.

Općinski načelnik će, na prijedlog Službe za civilnu zaštitu svojim propisom regulisati lične i materijalne formacije jedinica opće i specijalizovane namjene.

8. Služba zaštite i spašavanja

Član 28.

Općinski načelnik, na prijedlog Službe za civilnu zaštitu određuje pravna lica i udruženja građana, (iz oblasti :zdravstva, građevinarstva, komunalnih poslova, gorske službe spašavanja i vatrogastva) kod kojih će se organizirati služba zaštite i spašavanja koja će djelovati na području Općine.

Član 29.

U slučaju kada ne postoje uslovi za organiziranje službi zaštite i spašavanja u skladu sa članom 122. Zakona o zaštiti i spašavanju, općinski Načelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu, može, u skladu sa procjenom ugroženosti, formirati samostalne službe zaštite i spašavanja koje će djelovati na području Općine.

9. Lična i uzajamna zaštita

Član 30.

Svi radno sposobni građani Općine, od 18 do 60 godina života (muškarci), odnosno od 18 do 55 godina života (žene), su dužni da se pripremaju za učešće i da učestvuju u zaštiti i spašavanju.

Član 31.

Propisane mjere i postupci preventivne zaštite i druge hitne intervencije u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, u okviru lične i uzajamne zaštite, građani provode svakodnevno s ciljem sprječavanja nastanka i širenja prirodne ili druge nesreće većih razmjera.

10. Povjerenici civilne zaštite

Član 32.

Povjerenici civilne zaštite (u daljem tekstu: povjerenik) se određuju:

- a) u stambenim zgradama do pet ulaza, spratnosti P+2 i više - jedan povjerenik
- b) u naselju na svakih 300 stanovnika - jedan povjerenik i zamjenik povjerenika.
- c) u organima uprave za svaki organ, odnosno ustanovu - jedan povjerenik

Član 33.

Planom zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Općine vrši se određivanje broja povjerenika u stambenim zgradama i naseljima, razrada njihovih poslova i zadataka u miru, za vrijeme prirodnih nepogoda i drugih nesreća, neposrednoj ratnoj opasnosti i ratu.

11. Mjere zaštite i spašavanja

Član 34.

Mjere i postupci zaštite i spašavanja se utvrđuju planovima zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća.

Član 35.

Planovi zaštite i spašavanja mjesnih zajednica moraju biti usklađeni s planom zaštite Općine. Planovi se usklađuju samo u pitanjima u kojima se određuju zadaci za određene nosioce civilne zaštite.

12. Naknada u civilnoj zaštiti

Član 36.

Građani koji su namjerno ili zbog nepažnje prouzrokovali opasnosti radi kojih su nastali troškovi u otklanjanju posljedica, dužni su nadoknaditi sljedeće troškove:

- 1) troškove izvedenih zaštitnih i spasilačkih mjera,
- 2) troškove sanacije i dovođenja u prvobitno stanje
- 3) troškove šteta fizičkim i pravnim licima

Ako je više građana iz stava 1. ovog člana uzrokovalo nesreću, a ne može se utvrditi njihov pojedinačni udio, nastale troškove snose solidarno.

Pravo na naknadu troškova iz stava 1. ovog člana pripada onome ko je isplatio te troškove.

II . FUNKCIONISANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Član 37.

Kada Općinski načelnik proglasi da je na određenom području općine, ili na cijelom području Općine nastala prirodna ili druga nesreća , aktiviraju se štabovi civilne zaštite na tom području radi rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja.

Član 38.

Tokom provođenja akcije zaštite i spašavanja štabovi civilne zaštite mjesnih zajednica i štabovi civilne zaštite u pravnim licima, ukoliko se osnuju, dužni su provoditi odluke i naredbe Općinskog štaba civilne zaštite.

Član 39.

Jedinice civilne zaštite koje su formirane po naseljima i mjesnim zajednicama se upotrebljavaju na zadacima zaštite i spašavanja na području naselja i mjesne zajednice gdje su formirani , s tim da se te jedinice mogu upotrijebiti i na drugoj mjesnoj zajednici, odnosno van područja Općine, o čemu odlučuje Općinski štab civilne zaštite.

Član 40.

Općinski načelnik je dužan da odmah po saznanju da prijete neposredna opasnost od prirodne nepogode ili je nastala prirodna i druga nepogoda, samoinicijativno ili na prijedlog Službe za civilnu zaštitu odlukom utvrdi nastanak prirodne nepogode.

Odlukom iz prethodnog stava se utvrđuje vrsta prirodne nepogode , vrijeme nastanka i područje koje je zahvaćeno prirodnom nepogodom.

Član 41.

Naredba o mobilizaciji i upotrebi snaga i sredstava sadrži: vrstu i jačinu snaga i sredstava koja se mobilišu, područje na koje će se angažovati, mjere za smještaj, ishranu i obezbjeđenje drugih potreba angažovanih snaga i sredstava.

III . NADZOR

Član 42.

Nadzor nad provođenjem odredaba ove odluke će vršiti nadležni federalni i kantonalni inspektor Civilne zaštite i Općinska Služba za civilnu zaštitu Jablanica.

IV . PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 43.

Ovlašćuje se Općinski načelnik da svojim posebnim odlukama precizira i reguliše pitanja iz ove oblasti koja ovom Odlukom nisu obuhvaćena.

Član 44.

Popuna štabova, jedinica, službi i povjerenika iz ove Odluke vrši se obaveznicima civilne zaštite u skladu sa Zakonom.

Član 45.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku općine Jablanica".

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton

OPĆINA JABLANICA

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj: 02-02-1401-7/07-XXX

Datum, 27.06.2007. godine

PREDSJEDNIK OV-a

Mate Mijić ing. stroj.

Na osnovu člana 169 i 174. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine F BiH", broj 39/03 i 22/06), te na osnovu člana 30 Statuta općine Jablanica („Sl. glasnik općine Jablanica“ bro: 4/01, 3/02 i 7/04), Općinsko vijeće Jablanica na XXX sjednici od 27.06.2007. godine, donijelo je

PROGRAM**razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području općine Jablanica za period 2007. - 2011. godine****UVOD**

Ustavno-pravni položaj sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u Federaciji Bosne i Hercegovine tako je zakonom koncipiran da postoji opravdana društvena potreba za stručnim i naučnim rješenjima brojnih problema njegove implementacije u preduzećima, ustanovama, javnim službama, državnim, entitetskim, kantonalnim i općinskim tijelima, udruženjima građana, organizacijama civilnog društva kao i u društvu u cjelini.

Temeljna odrednica strateškog planiranja razvoja sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Jablanica je pristup razvoju kao neprekidnom procesu koji olakšava jačanje čestim povratnim vezama i procjenjivanjem već provedenih koraka, tokom pripreme sljedećih.

Kako bi se izbjegle terminološke zabune, treba objasniti značenje osnovnih pojmova koji se pojavljuju u ovom Programu:

Zaštita i spašavanje: programiranje, planiranje, organizovanje, obučavanje i osposobljavanje, provođenje, nadzor i finansiranje mjera i aktivnosti za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća s ciljem sprečavanja opasnosti, smanjenja broja nesreća i žrtava, te otklanjanje i ublažavanje štetnih djelovanja i posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Mjere zaštite i spašavanja predstavljaju organizovane radnje i postupci preventivne i operativne naravi, koje pripremaju i provode tijela uprave i druga tijela vlasti i pravne osobe.

Organizacija Civilne zaštite obuhvata ličnu i kolektivnu zaštitu građana, mjere zaštite i spašavanja, štabove civilne zaštite, povjerenike civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja, jedinice civilne zaštite, upravljanje i upotrebu snaga i sredstava i Službu civilne zaštite.

Civilna zaštita čini organizovani oblik zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, u skladu sa Zakonom i drugim propisima.

Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Općine Jablanica određuju se ciljevi, politika i strategija razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća za period od 5 (pet) godina.

Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara

1. Elementi za procjenu ugroženosti

Procjenjivanje ima za cilj analiziranje i procjenu svih pitanja vezanih za izradu planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i to:

- rizici, odnosno uzroci koji mogu dovesti do nastanka prirodnih i drugih nesreća na području Općine Jablanica;
- posljedice koje mogu nastati po ljude i materijalna dobra;
- utvrđivanje odgovarajuće organizacije zaštite i spašavanje u cilju sprečavanja nastajanja nesreća, odnosno na spašavanju ljudi i materijalnih dobara;
- procjena potreba i mogućnosti u osiguravanju ljudskih i materijalnih potencijala potrebnih za ostvarivanje procijenjene organizacije zaštite i spašavanja.

Procjena ugroženosti se izrađuje na temelju svih raspoloživih podataka o prirodnim i drugim nesrećama koje su se u predhodnom razdoblju dešavale ili se mogu desiti na području Općine, posljedicama koje su nastajale ili koje mogu nastati, naučnim, tehničkim ili drugim saznanjima i dostignućima i drugim stručnim podlogama koje su korištene ili se mogu koristiti za procjenjivanje pojedinih prirodnih i drugih nesreća.

Procjena ugroženosti općine Jablanica radi se na osnovu elemenata prirodno-geografskih karakteristika područja Općine:

- geografski položaj, reljef, veličina područja, geološko-hidrološki, klimatski i seizmički uslovi i njihov uticaj na pojave prirodnih nepogoda;
- uzroci i pojave koje mogu dovesti do nastajanja prirodnih nepogoda koji obuhvataju vrste i stepen opasnosti od nastajanja prirodnih nepogoda, učestalost pojavljivanja, intenzitet djelovanja, vrijeme trajanja i moguće posljedice po ljude i materijalna dobra;
- vrste i količine opasnih materija koje se koriste u tehnološkom procesu preduzeća i drugih pravnih lica na području Općine, a koja mogu izazvati nastajanje prirodnih i drugih nesreća većih razmjera;
- ekonomska i urbana izgrađenost područja Općine (saobraćajni i drugi sistemi, broj i raspored stambenih zgrada i drugih objekata i uticaj stambene izgrađenosti na organizaciju zaštite i njeno provođenje);
- struktura i teritorijalni raspored stanovništva; vrste, količine i vrijednosti značajnih materijalnih dobara koja mogu biti ugrožena prirodnim i drugim nepogodama;
- stanje organizovanosti i ostvarivanje postojeće zaštite, a naročito preventivne zaštite i problemi u funkcionisanju zaštite;
- mjera za učešće u zaštiti u toku djelovanja prirodne nepogode;
- stanje snaga civilne zaštite i drugih snaga i sredstava koja se mogu angažovati na zadacima zaštite od prirodnih i drugih nesreća u Općini, preduzećima, mjesnim zajednicama i drugim pravnim licima.

Procjena ugroženosti Općine se donosi na način i po postupku propisanom u Metodologiji za izradu Procjene ugroženosti od prirodnih nesreća.

2. Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera

Prostor Općine Jablanica spada u seizmički aktivna područja. Maksimalno proklamovani stepen seizmičkog inteziteta iznosi između 6 i 7 stepeni merkalijeve skale.

Većina objekata je novijeg datuma izgradnje, izgrađeni su od tvrdog građevinskog materijala sa ugrađenom željeznom armaturom.

Dakle, područje cijele Općine Jablanica, može biti pogođeno zemljotresom koji može nanijeti velike materijalne štete na svim objektima starije gradnje koji su građeni uglavnom bez odgovarajućeg željeznog vezivnog tkiva, te nisu isključene moguće posljedice po život i zdravlje ljudi.

Obzirom na sastav i reljef zemljišta na području Općine Jablanica povremeno se javljaju nova i aktiviraju stara klizišta. Na području Općine Jablanica do sada je registrovano ukupno 22 klizišta različitih karakteristika. Dominantan je broj umirenih klizišta a manji je broj aktivnih.

Nova klizišta i pokretanja starih se uglavnom javljaju u vrijeme obilnijih kišnih padavina a najčešće u proljeće nakon otapanja snijega kada je zemljište najviše zasićeno vodom. Veća klizišta su se do sada pojavila u brdskim djelovima Općine. Česti uzroci pojave klizišta su zemljani radovi na izgradnji puteva, stambenih

objekata, nekontrolisana sječa šuma, pojava podzemnih voda, kao i nekontrolisano otjecanje površinskih voda.

Općina Jablanica je smještena na rijeci Neretvi, u koju se ulijevaju manje rječice (Doljanka, Dobrinja, Suhava i Draganjka). Pritoke Neretve imaju bujični karakter u toku godine a naročito u proljeće i jesen, kada su zabilježena izlivanja iz svojih korita. Plavna područja se nalaze uz korito rijeke Doljanke, te Draganjke i Bijeljanke.

Vrijeme trajanja plavnog talasa se procjenjuje na maksimalno 48 sati od momenta postizanja maksimalnog nivoa vode. U plavnom pojasu se mogu očekivati materijalne štete na poljoprivrednim i materijalnim dobrima.

Snježne padavine na području Općine Jablanica su umjerenog do jakog inteziteta. Visina sniježnog pokrivača kreće se od 30 do 90 cm. Obzirom na razvijenost putne mreže uz solidno i blagovremeno izvršene pripreme, za kratko vrijeme mogu se osposobiti skoro sve glavne saobraćajnice za nesmetano odvijanje saobraćaja.

U slučaju iznenadnih i većih snježnih padavina (nanosa, potencijalno kritična mjesta za odvijanje saobraćaja su sljedeća:

- regionalni put Jablanica Posušje i i to u dijelu „Skok“ zbog velikog uspona. Na ostalim lokalnim putevima saobraćaj bi bio otežan prema naseljenim mjestima: Krstac, Dobrigošće, Gonje Papratsko, Mrakovo, Žuglići, Rodići i Šabančići, pa je neophodno da se mjesne zajednice angažuju na njihovom raščišćavanju. Samo u izuzetnim uslovima (obilnih snježnih padavina, nedostatka goriva, kvara na vozilima za raščišćavanje i sl.) snježne padavine mogu poprimiti karakter prirodne nesreće.

Sniježni pokrivač u nižim djelovima Općine traje do 20 dana, a u brdsko- planinskom području i do 90 dana. U decembru, januaru i februaru su zabilježene najveće količine snijega posebno u naseljena mjesta koja gravitiraju prema području Doljana, Sovića, Risovca, Krstaca, Dobrigošća, Rodića, Šabančića, Mrakova i Žuglića. Posljedice snijega i snježnih nanosa mogu biti velike. Snijeg, pored rušenja objekata izazvanog velikim opterećenjem, može da privremeno parališe život najmanje jednog naselja kako u odnosu na komunikacije, tako i u pogledu snabdijevanja.

Na području Općine Jablanica ne postoji sistem protivgradne odbrane, pa je od maja do augusta mjeseca na čitavom području Općine moguća pojava grada. Grad koji se pojavljuje kao meteorološka padavina, nanosi značajne štete na različitim poljoprivrednim usjevima, a posebno dijelovima zasadenim voćarskom kulturom. Štete najviše trpe seoska naselja u brdsko - planinskim područjima Općine gdje je i najzastupljenija sadnja voćarskih kultura. Posebno je to izraženo u proljeće i ljeto kada su poljoprivredne kulture u zavisnosti od vrste već u stanju zrenja ili branja.

Područje Općine Jablanica je izloženo opasnosti od nastanka suše u nepravilnim višegodišnjim razmacima. Suša se pojavljuje u ljetnim mjesecima i praćena je dugotrajnim visokim temperaturama, iznad 35°C, i bez kišnih padavina. Suša na području Općine Jablanica, prema dosadašnjim iskustvima, traje do 30 dana. Suša, kao specifična prirodna nepogoda, svoj negativan uticaj ispoljava na zdravlje ljudi i životinja te poljoprivredne usjeve.

Najčešće posljedice suše su:

- pogoršanje zdravstvenog stanja hroničnih bolesnika;
- nedostatak vode za piće ljudi i životinja na jednom dijelu Općine;
- povećanje broja požara;
- pucanje temelja na objektima stanovanja, posebno na onim sa slabijim vezivnim tkivom.

Na teritoriji Općine ali i šire, se dosta rijetko javljaju izrazito jaki vjetrovi koji nanose velike materijalne štete. Prilikom ove pojave snaga vjetra prelazi 100 km/h i biva popraćen snažnim pljuskom, gradom i grmljavinom. Zbog svoje snage i brzine, njegovo trajanje kroz teritoriju Općine može biti od 10 do 30 minuta, pri čemu može pričiniti značajne materijalne štete na stambeno-porodičnim zgradama starije gradnje, a posebno na krovnim konstrukcijama i slično. Posljedice, odnosno štete koje uzrokuje vjetar mogu biti izazvane neposredno, njegovom snagom i posrednim putem. Obično su štete, izazvane posrednim putem znatno veće. Naime, može se desiti da se usljed rušenja objekata različitih vrsta i namjena pojavi požar koji se širi uz pomoć vjetra, pri čemu može doći do prekida na elektro i telekomunikacionim vodovima što je najčešće slučaj kod nastanka šumskih požara.

Nehigijensko vodosnabdijevanje, nehigijenska dispozicija otpadnih materija, neispravnosti kanalizacione i vodovodne mreže, opšta zagađenost životne sredine (nehigijenski klozeti, đubrišta, individualni i javni vodo-opskrbni objekti (ako se ne održavaju), zagađenost vodotoka čvrstim i tečnim kućnim

i industrijskim otpadom, stvara realne uslove za razmnožavanje insekata i glodara prenosilaca različitih vrsta zaraznih bolesti.

Vrlo frekventan saobraćaj koji se odvija magistralnim putevima M16 i M17, te željezničkom prugom Sarajevo Ploče koja prolazi kroz područje Općine Jablanica, čijim saobraćajnicama se transportuju velike količine opasnih, otrovnih, zapaljivih i eksplozivnih materija mogu predstavljati potencijalnu opasnost po zdravlje ljude i velike štete na materijalnim dobrima duž prostora kojeg obuhvataju.

Opasnosti po zdravlje ljudi i velike materijalne štete prije svega mogu nastati istakanjem tereta iz teretnih vozila i željezničkih vagona u prilikama prouzrokovanim iskakanjem iz kolovoza, zbog eventualnih saobraćajnih nesreća koje se mogu dogoditi pri transportu, posebno na mjestima gdje se saobraćajnice protežu neposredno uz korito rijeke Neretve i pored Jablaničkog i Grabovičkog jezera.

Područje Općine Jablanica eventualno mogu pogoditi tehničko-tehnološke nesreće manjih i srednjih razmjera, u tehnološkom procesu i prometu posebno kroz rad i djelovanje preduzeća koja u svom radu koriste zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije. U svim preduzećima gdje se u tehnološkom procesu koriste navedene materije su objekti i rezervoari za skladištenje propisno izgrađeni i obezbijedeni, te imaju potrebne dozvole i u dobrom su stanju.

I pored značajnih preduzimanja, Zakonom propisanih mjera zaštite, postoje potencijalne opasnosti od nastanka i širenja požara kao i eksplozija jačeg intenziteta, kako zapaljivih tečnosti i gasova, tako i eksplozivnih materija.

Eventualne havarije pri transportu velikih količina zapaljivih i eksplozivnih materija drumskim saobraćajnicama kroz teritoriju Općine, mogu uveliko ugroziti zdravlje većeg broja ljudi kao i pričiniti veće materijalne štete.

3. Podaci o stanju organiziranja i provođenja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća

a) Na nivou mjesne zajednice

Red. Broj	Mjesna zajednica	Broj pripadnika CZ			
		U štabu	Jedinice opće namjene	Povjerenika	Ukupno:
1	Jablanica I	12	88	36	136
2	Jablanica II	4	55	22	81
3	Ostrožac	6	33	16	55
4	Doljani	5	33	7	45
5	Glogošnica	6	55	12	73
6	Lug	5	11	3	19
7	Donja Jablanica	5	22	3	30
8	Mirci	3	33	6	42
9	Slatina	3	22	6	31
Ukupno:		49	352	111	512

b) Na nivou Općine-Štab CZ i specijalizovane jedinice:

1	Općinski štab CZ				9
2	Zaštita od požara				22
3	Prva medicinska pomoć				12
4	Zaštita i spašavanje od NUS-a				12
5	Zaštita i spašavanje iz ruševina				22
6	Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom				12
7	Zaštita i spašavanje sa visina				12
8	Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla				12
Ukupno:					101

**C) Rekapitulacija
Ukupno a) i b)****613**

- a) zaštitu od požara - jačina voda,
- b) prvu medicinsku pomoć - jačina odjeljenja,
- c) zaštitu i spašavanje od NUS-a - jačine odjeljenja
- d) zaštitu i spašavanje iz ruševina - jačina voda
- e) zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom – jačina odjeljenja
- f) zaštitu i spašavanje sa visina – jačina odjeljenja
- g) zaštitu /spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla – jačina odjeljenja

Materijalna opremljenost specijalizovanih jedinica je veoma loša. Razlozi leže u tome što je Civilna zaštita Općine u toku rata najveći dio svoje opreme ustupila na korištenje za potrebe odbrane, a zbog nedostatka budžetskih sredstava nije vršena značajnija nabavka MTS-a.

Ljudstvo kojim se popunjavaju jedinica za zaštitu od požara i jedinica prve medicinske pomoći je angažovano u Vatrogasnom društvu Jablanica i JU “ Dom zdravlja” Jablanica. Oba pomenuta subjekta imaju svoju redovnu djelatnost zaštite i spašavanja.

Iako su neke specijalizovane jedinice popunjene sa ljudstvom, do sada nije vršena mobilizacija njenih pripadnika iz razloga što svaka mobilizacija ljudstva i materijalnih sredstava sa sobom nosi velike finansijske troškove. Praksa je pokazala da je mehanizacija kojom raspolažu pojedina preduzeća, veoma efikasna zamjena za fizičku radnu snagu u odbrani od poplava i klizišta, koju su trebali obezbijediti pripadnici jedinica opće namjene.

Donošenjem novog Zakona u oblasti CZ, obaveza Općina je formiranje Operativnog centra u sklopu Službe za upravu civilne zaštite Općine, čija je osnovna zadaća osmatranje i uzbunjivanje, praćenje stanja na terenu u svim oblastima života i rada ljudi i pravovremeno dojavljivanje o nastalim promjenama ili problemima. Opremljenost Operativnog centra je loša i planom utroška sredstava u narednom periodu treba predvidjeti nabavku određenih neophodnih materijalno tehničkih sredstava za rad Centra.

Pozitivna iskustva u zaštiti i spašavanju tokom djelovanja prirodnih nesreća su dokazala da trenutna organizacija ne odgovara stvarnim potrebama. Nedostatak službi zaštite i spašavanje je rješavan angažovanjem mehanizacije od više pravnih subjekata koji istom raspolažu a Općinski štab stavljan u ulogu najneposredijeg izvršioca zaštite i spašavanja.

4. Podaci o stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća

Mjere zaštite i spašavanje, a naročito preventivne mjere zaštite od svake navedene opasnosti kao što su: zemljotresi, klizišta, poplave, veliki sniježni nanosi, grad, suša, epidemije i epizootije (oboljenje životinja od neke zarazne bolesti), veliki požari organizuju se i sprovode, ali ne u potpunosti. To je uslovljeno nizom objektivnih i subjektivnih okolnosti.

Snage i sredstva kojim raspolažu pravna lica iz područja: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, poljoprivrede, šumarstva, građevinarstva, transporta, vatrogastva, ugostiteljstva i drugih područja u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, su izuzimajući pojedine privredne kolektive, nedovoljno edukovane, neopremljene savremenijim tehničkim sredstvima i opremom i ekonomski slabe da unapređuju sistem zaštite i spašavanja.

Realno je očekivati sporadično pojavljivanje nepovoljnih prirodnih pojava koje svojim djelovanjem mogu ugroziti veći dio stanovništva i nanijeti ogromne štete ukupnoj ekonomiji Općine, a trenutna neuvezanost, organizacija i opremljenost štabova civilne zaštite, jedinica specijalizovane namjene, jedinica opće namjene i povjerenika općine Jablanica je nedovoljna, neopremljena i nejaka da se odupre svim nepovoljnim prirodnim pojavama koje mogu ugroziti područje općine Jablanica.

Drumski i željeznički saobraćaj koji je posebno frekventan kroz područje Općine, kojim se prevoze značajne količine opasnih, toksičnih, zapaljivih i eksplozivnih sredstava, ali i koncentracija velikog broja benzinskih pumpi na malom prostoru sa velikim rezervama naftnih derivata, opominje na mogućnost nastanka i širenja i drugih nesreća koje proizilaze iz eventualnih akcidentnih situacija te havarija pomenutih sredstava i energenata.

Nepravovremeno i neadekvatno preduzimanje odgovarajućih Zakonom propisanih preventivnih mjera zaštite i spašavanje, pravnih i fizičkih lica i građana uveliko usložnjava mogućnost suprotstavljanja nadolazećoj

ili ispoljenoj prirodnoj i drugoj pojavi koja ugrožava zdravlje ljudi i čini veće materijalne štete. Ovakvo stanje se najviše odrazilo kroz višegodišnje nepreduzimanje mjera zaštite od poplave te je Općina 2001. i 2005. godine bila pogođena velikim poplavama koje su nanijele ogromne materijalne štete.

Svi objekti na području Općine u društvenom, kao i većina objekata u privatnom vlasništvu su čvrsto građeni sa dovoljnom otpornošću na utvrđenu jačinu zemljotresa uz poštivanje propisanih građevinskih normativa.

Preventivne mjere zaštite od požara sprovode se redovno, pa zahvaljujući tome na području Općine nisu ni zabilježeni veliki požari koji bi poprimili karakteristike prirodne nesreće. Indikativno je veliko požarno opterećenje kod pravnih subjekata koji u tehnološkom procesu koriste zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije. Za represivno djelovanje u slučaju nastanka većih ili prijetnje za širenje požara ne postoje opremljene, obučene i organizovane snage koje bi bile spremne da odgovore na prijetnju ove opasnosti.

U zimskom periodu, za vrijeme snježnih padavina, magistralni i regionalni putevi se redovno održavaju. Lokalni putevi kao i gradske ulice se čiste u organizaciji Općine kroz angažovanje mehanizacije od JKP Jablanica i privatnih preduzeća (PP „Babić“ i „Granitmont“) uz obezbjeđenje određenih količina rezervi soli.

Blagovremene pripreme za zimsko održavanje puteva se redovno sprovode pa na ovim putevima ne dolazi do većih zastoja u saobraćaju. Većina vlasnika privatnih i društvenih objekata u gradu neredovno čiste snijeg ispred svojih objekata što otežava saobraćaj i ugrožava pješake. Iskustva pokazuju da ovakva postojeća organizacija nije dovoljna u slučaju naglih većih snježnih padavina kada je potrebno angažovati dodatne snage i sredstva.

Naizmjenično smjenjivanje tercijarnih klastita i krečnjaka uslovljava promjenjiva fizičko-mehanička svojstva, koja su podložna procesima površinskog raspadanja, pojave nestabilnosti, klizišta i erozija. Nedisciplinovanost stanovništva u pogledu bezpravne izgradnje stambenih objekata (najčešće van urbanizovane zone), objekata infrastrukture, nekontrolisana sječa šume su najčešći uzročnici pojave klizanja zemljišta. Nepreduzimanje preventivnih mjera zaštite od nastanka klizišta dodatno usložnjava situaciju.

Preventivne mjere na sprečavanju pojave zarazne bolesti su mnogobrojne i u njihovom sprovođenju mora učestvovati cjelokupno stanovništvo sa Domom zdravlja kao glavnim nosiocem organizovanja preventivne zaštite.

JU „Dom zdravlja“ Jablanica sa svojom HES-om i JU Veterinarska stanica Jablanica, kao nosioci aktivnosti na preduzimanju preventivnih mjera zaštite najveći problem imaju u iznalaženju finansijskih sredstava koja moraju pratiti preventivne mjere. I pored navedenih problema u posljednjih deset godina nije došlo do pojave i širenja zaraznih bolesti koje bi poprimile karakteristike epidemije i prirodne nesreće. Iz svega navedenog može se zaključiti da uz redovno sprovođenje svih preventivnih mjera zaštite, opasnost od nastanka prirodnih i drugih nesreća većih razmjera na području Općine može se svesti na minimum.

5. Osnovni ciljevi, zadaci i način ostvarivanja zaštite i spašavanja

5.1. Vizija ostvarivanja zaštite i spašavanja

Općina Jablanica se može suprotstaviti svim oblicima ugrožavanja ljudi i materijalno-tehničkih dobara u slučaju pojave prirodne ili druge nesreće većih razmjera iz razloga što:

- **Operativni centar** sa svojom osmatračkom mrežom je obrazovan i opremljen potrebnim tehničkim sredstvima i obučen za izvršavanje svojih zakonom propisanih poslova te kao takav omogućavaju kvalitetan, brz i neprekidan protok informacija za sve sudionike zaštite i spašavanja.

- upravne, stručne i druge poslove zaštite i spašavanja iz nadležnosti Općine vrši Služba za upravu civilne zaštite Općine koja je opremljena savremenim sredstvima i popunjena stručnim kadrovima te može uspješno odgovoriti svim svojim zakonom propisanim obavezama koje se pred nju postavljaju.

- je razvijena Lična i uzajamna zaštita građana jer su svi obučeni za preduzimanje mjera i postupaka preventivne zaštite, prve pomoći i samopomoći i za druge vidove hitnih intervencija u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara. Sva domaćinstva su opremljena neophodnim sredstvima za ličnu i uzajamnu zaštitu;

- postoje obrazovani, popunjeni, opremljeni i obučeni štabovi civilne zaštite po mjesnim zajednicama i koji su spremni da odgovore svim izazovima u upravljanju akcijama zaštite i spašavanja;

- su određeni povjerenici civilne zaštite u svim naseljima, tijelima uprave i Službama za upravu Općine, drugim tijelima i ustanovama i pravnim osobama u kojim se ne osniva štab civilne zaštite. Svi povjerenici su

zadovoljavajuće starosne i obrazovne strukture, obučeni i opremljeni za izvršavanje svojih poslova koji se odnose na organizovanje i preduzimanje neposrednih mjera na učestvovanju građana i uposlenika u provođenju samozaštite te mjera zaštite i spašavanje ljudi i materijalnih dobara na području za koje su zaduženi;

- postoje organizovane, opremljene i obučene Službe zaštite i spašavanje u pravnim licima čija je redovna djelatnost od neposrednog značaja za zaštitu i spašavanje koje te poslove ostvaruju provođenjem preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja. Službe zaštite i spašavanje su organizovane u pravnim licima koja obavljaju djelatnost iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, komunalnih poslova, građevinarstva, eksploatacije i obrade kamena, elektroprivrede, transporta, snabdijevanja, ugostiteljstva, vatrogastva i ekologije;
- za neposredno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera i otklanjanje posljedica nastalih djelovanjem tih nesreća imaju organizovane jedinice opće i specijalizovane namjene. Jedinice opće namjene su opremljene, obučene i organizovane na teritorijalnom principu po mjesnim zajednicama jačine odjeljenja i vodova a na nivou Općine je organizovan jedan vod i u ove jedinice je raspoređeno do 800 do 1000 obaveznika civilne zaštite. U slučaju potrebe imaju organizovane i radne jedinice od svih građana. Za izvršavanje složenijih zadataka zaštite i spašavanja organizovane su specijalizovane jedinice za zaštitu od požara, prvu medicinsku pomoć, zaštitu i spašavanje od NUS-a, RHB zaštitu, zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom, zaštitu i spašavanje iz ruševina i asanaciju terena, a koje se koriste kada snage i sredstva pravnih lica i Službe zaštite i spašavanje te jedinice civilne zaštite opće namjene nisu dovoljne za ostvarivanje efikasne zaštite i spašavanja na području Općine.

5.2. Ciljevi i zadaci

Kako bi se stanje zaštite i spašavanja na području Općine Jablanica uredilo na prihvatljiv način, koji bi obezbjedio približavanje Viziji razvoja u ovoj oblasti, imajući u vidu ograničena finansijska sredstva definisani su sljedeći Ciljevi:

1. Normativno-pravno regulisanje zaštite i spašavanja na području općine Jablanica
2. Popuna ljudstvom štabova, službi zaštite i spašavanja i obuka
3. Nabavka neophodnih materijalno tehničkih sredstava i opreme
4. Preventivno i operativno djelovanje

CILJ 1.

CILJ 1.

Normativno-pravno regulisanje zaštite i spašavanja na području općine Jablanica

ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
1. Program razvoja zaštite i spašavanja	Općinsko vijeće	Juni 2007. god.
2. Planovi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara usljed prirodnih i drugih nesreća	Općinski načelnik	Decembar 2007. god.
3. Kriteriji za subvencioniranje nabavke sredstava za građane (Član VII Odluke ¹)	Općinsko vijeće	Februar 2008. god.
4. Odluka o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja općine Jablanica	Općinsko vijeće	Juni 2007. god.
5. Odluka o organizovanju službi zaštite i spašavanja u pravnim licima i udruženjima građana (član 123. Zakona)	Općinski načelnik	Novembar 2007. god.
6. Odluka o organizovanju samostalnih službi zaštite i spašavanja (član 124. Zakona)	Općinski načelnik	Novembar 2007. god.
7. Odluka o osnivanju jedinica opće namjene (član 129. Zakona)	Općinski načelnik	Oktobar 2007. god.
8. Odluka o osnivanju jedinica specijalizovane namjene (član 131. Zakona)	Općinski načelnik	Oktobar 2007. god.
9. Odluka o osnivanju jedinica opće namjene u ustanovama i pravnim licima	Direktori	Novembar 2007. god.
10. Odluka o materijalnim formacijama štabova, službi i jedinica civilne zaštite (član 144. Zakona)	Općinski načelnik	Decembar 2007. god.
11. Odluka o materijalnoj formaciji povjerenika (član 144. Zakona)	Općinski načelnik	Decembar 2007. god.

¹ Odluka o vrsti i minimalnim količinama sredstava potrebnih za sprovođenje lične i kolektivne zaštite građana i zaposlenika u poslovnim objektima i stambenim zgradama od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj:23/04)

CILJ 2.**CILJ 2.****ZADACI****IZVRŠAVA****ROKOVI**
Popuna ljudstvom štabova, službi zaštite i spašavanja i obuka

1. Rješenje o postavljenju komandanta, načelnika i članova štaba u mjesnim zajednicama	Općinski načelnik	Februar 2008. god.
2. Rješenje o postavljenju povjerenika u naseljima i službama za upravu (član 119. Zakona)	Općinski načelnik	Februar 2008. god.
3. Rješenje o postavljenju povjerenika u pravnim licima (član 119. Zakona)	Direktori pravnih lica	Februar 2008. god.
4. Rješenje o postavljenju povjerenika u tijelima uprave i drugim tijelima vlasti i ustanovama	Rukovodioci	Februar 2008. god.
5. Popuna ljudstvom jedinica specijalizovane namjene	Služba za CZ	Mart 2008. god.
6. Popuna ljudstvom službi zaštite i spašavanja	Služba za CZ	April 2008. god.
7. Popuna jedinica opće namjene koje osniva Općina	Služba za CZ	April 2008. god.
8. Donošenje Odluke o obrazovanju osmatračke mreže Općine (član 157. Zakona)	Općinski načelnik	Maj 2008. god.
9. Obrazovanje Komisije o preuzimanju materijalnih sredstava u skladu sa naredbom o mobilizaciji u vrijeme prirodne i druge nesreće. (Uredba o načinu davanja i vraćanja materijalnih sredstava uzetih za potrebe CZ „Službene novine Federacije BiH“ broj:23/04)	Služba CZ	Po potrebi i u vrijeme prirodne i druge nesreće
10. Obuka komandanata, načelnika i članova štabova civilne zaštite u MZ i drugim pravnim licima	Služba za upravu civilne zaštite	Po planu Kantonalne i Federalne uprave CZ
11. Obuka komandira jedinica civilne zaštite i rukovodilaca službi zaštite i spašavanja	Služba za upravu civilne zaštite	Po planu Kantonalne i Federalne uprave CZ
12. Obuka povjerenika civilne zaštite	Služba za upravu civilne zaštite	Po planu Kantonalne i Federalne uprave CZ
13. Obuka rukovalaca specijalnim materijalno-tehničkim sredstvima	Služba za upravu civilne zaštite	Po planu Kantonalne i Federalne uprave CZ
14. Obuka pripadnika službi i jedinica civilne zaštite	Služba za upravu civilne zaštite	Po planu Kantonalne i Federalne uprave CZ
15. Obuka građana za ličnu i kolektivnu zaštitu	Služba za upravu civilne zaštite	Po planu Kantonalne i Federalne uprave CZ

CILJ 3.**CILJ3.****Nabavka neophodnih materijalno tehničkih sredstava i opreme**

ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
1. Nabavka opreme za potrebe Vatrogasnog društva Jablanica	Općinski načelnik Vatrogasno društvo Jablanica i Općinski načelnik	Kontinuirano do 2011.god. 2009. god.
2. Izgradnja prostora za smještaj vatrogasnih vozila	Općinski načelnik	Kontinuirano 2007.-2011. god.
3. Nabavka opreme za potrebe rada Općinske službe za upravu civilne zaštite	Općinski načelnik	Kontinuirano 2007.-2011. god.
4. Nabavka opreme za Operativni centar	Općinski načelnik	Kontinuirano 2007.-2011. god.
5. Opremanje Općinskog štaba civilne zaštite	Općinski načelnik	Kontinuirano 2007.-2011. god.
6. Opremanje Općinske jedinice opće namjene	Općinski načelnik	Do kraja 2008. god.
7. Nabavka sredstava za ličnu i kolektivnu zaštitu iz tačke IV Odluke ¹	Pravna lica	Kontinuirano 2007.-2011. god.
8. Nabavka sredstava za ličnu i kolektivnu zaštitu iz stava 2. tačka V Odluke ¹	Pravna lica	Kontinuirano do kraja 2009. god.
9. Opremanje službi zaštite i spašavanja u pravnim licima	Direktori	Kontinuirano 2007.-2011. god.
10. Opremanje samostalnih službi zaštite i spašavanja (ako se obrazuju)	Općinski načelnik	Do kraja 2010. god.
11. Opremanje Općinskih specijalizovanih jedinica	Općinski načelnik	Kontinuirano 2007.-2011. god.
12. Opremanje povjerenika Civilne zaštite	Općinski načelnik	Do kraja 2011. god.
13. Opremanje štabova civilne zaštite u mjesnim zajednicama	Općinski načelnik	Do kraja 2011. godine
14. Nabavka sredstava za ličnu i kolektivnu zaštitu iz tačke II Odluke ¹	Građani	Do kraja 2011. god.

CILJ 4.**CILJ 4.****Preventivno i operativno djelovanje**

ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
1. Sanacija postojećih klizišta	Općinske službe	Kontinuirano po potrebi
2. Zaštita od potencijalnih klizišta	Općinske službe	Kontinuirano po potrebi
3. Uklanjanje oštećenih objekata	Federalna uprava CZ u saradnji sa Općinskom službom CZ	Po Programu FU CZ
4. Izviđanje i obilježavanje minskih polja	Federalna uprava CZ u saradnji sa Općinskom službom CZ	Po Programu FU CZ
5. Čišćenje minskih polja	Federalna uprava CZ u saradnji sa Općinskom službom CZ	Po Programu FU CZ
6. Prikupljanje minsko-eksplozivnih sredstava	Općinska služba CZ	Kontinuirano
7. Sanacija oštećenih objekata od prirodnih i drugih nesreća	Općinske službe	Kontinuirano po potrebi
8. Upotreba snaga i sredstava CZ u cilju spašavanja ljudi i materijalnih dobara	Općinski štab CZ	Po potrebi

6. Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi

1. Izrada i revizija prostorno-planske dokumentacije
2. Primjena urbanističkih mjera zaštite u vezi sa izborom lokacije za pojedine objekte, stepenom izgrađenosti i iskorištenosti zemljišta, visinom i rastojanjem između objekata
3. Projektovanje i izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih objekata po propisima koji regulišu projektovanje i izgradnju na seizmičkim područjima
4. Izdavanje uputstva o postupcima građana za vrijeme i poslije zemljotresa
5. Organizovanje obuke stanovništva, pripadnika Civilne zaštite i drugih struktura za postupanje u slučaju nastanka prirodne i druge nesreće veće razmjere
6. Primjena propisa o građenju
7. Utvrđivanje kritičnih mjesta i izrada pregleda istih sa najvažnijim podacima
8. Zabrana izgradnje objekata na kritičnim mjestima
9. Prikupljanje podataka o stanju na terenu
10. Procjenjivanje prikupljenih podataka
11. Evakuacija / izmiještanje
12. Čišćenje kanala vodotoka i vodo-propusta
13. Izgradnja nasipa za odbranu od poplava
14. Ugovaranje zimske Službe
15. Provođenje lične i uzajamne zaštite
16. Obezbjedenje jačih kapaciteta izvorišta vode za piće
17. Kadrovsko jačanje i materijalno tehničko opremanje
18. Obavezno dijagnostičko ispitivanje životinja (goveda , ovaca), prvenstveno mliječnih grla i grla namijenjenih klanju, na Q-groznicu i Brucelozu
19. Zabrana prometa goveda, ovaca i koza na području Općine bez prateće dokumentacije
20. Uzimanje materijala (uzoraka krvi) za dijagnostičke pretrage na Općini Jablanica.
21. Obavezno posjedovanje mliječnih kartona za vlasnike životinja, koji vrše promet mlijeka i mliječnih preradevina na pijaci
22. Putem sredstava javnog informisanja kontinuirano upozoravati stanovništvo da se mora vršiti obavezna termička obrada mlijeka i mliječnih proizvoda, kod kojih nije izvršena pasterizacija
23. Organizacija provođenja veterinarsko-sanitarnih mjera u proizvodnji, preradi, skladištenju i prometu životinja i namirnica životinjskog porijekla
24. Pregled objekata i prostora u kojim se drže i uzgajaju životinje
25. Veterinarsko-sanitarni pregled životinja za klanje, mesa i drugih namirnica životinjskog porijekla
26. Kontrola prometa namirnica životinjskog porijekla i životinja
27. Ograničavanje i zabrana kretanja i prometa životinja
28. Zabrana klanja životinja bez prethodnog veterinarskog pregleda i dozvole veterinara
29. Organizovanje deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije sredstava za prevoz i objekata za smještaj životinja
30. Prikupljanje podataka o stanju na terenu
31. Utvrđivanje razmjera opasnosti
32. Davanje Prijedloga za proglašenje stanja neposredne opasnosti od nastanka prirodne nesreće
33. Donošenje Odluke o neposrednoj opasnosti od nastajanja stanja prirodne nesreće
34. Aktiviranje štabova Civilne zaštite
35. Organizovanje sistema veza potrebnih za Operativni centar
36. Mobilizacija i aktiviranje odgovarajućih Službi zaštite i spašavanja i sredstava zaštite i spašavanja
37. Donošenje odluke o prestanku stanja neposredne opasnosti od nastanka prirodne nesreće
38. Davanje Prijedloga za proglašenje stanja prirodne nesreće ili druge nesreće Općinskom načelniku
39. Donošenje Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće

U planiranju preventivnih mjera zaštite i spašavanje mogu se planirati i druge preventivne mjere za koje se ukaže potreba u toku izrade planske dokumentacije.

7. Smjernice za organizovanje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje

Poslovi zaštite i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća su od općeg interesa za općinu Jablanica.

Općina osigurava izgradnju jedinstvene organizacije zaštite i spašavanje na teritoriji Općine u skladu sa Zakonom i drugim propisima, planovima i drugim dokumentima kojima se uređuju pitanja organizovanja, razvoja, pripremanja i upotrebe snaga i sredstava namijenjenih za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Zaštita i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća organizuje se i provodi u skladu sa načelima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i preuzetim međunarodnim obavezama.

Civilna zaštita i druge djelatnosti namijenjene za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća imaju humanitarne i natpolitičke karakteristike i zasnivaju se na načelima saradnje, solidarnosti i uzajamnom pomaganju svih učesnika u sprečavanju, otklanjanju ili ublažavanju posljedica djelovanja prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.

Jedinstveno organizovanje zaštite i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera ostvaruje se organizovanjem i preduzimanjem sljedećih mjera i aktivnosti:

- 1) otkrivanje praćenje i sprečavanje opasnosti od prirodnih i drugih nesreća;
- 2) osmatranje i uzbunjivanje o opasnostima i davanje uputstava za zaštitu i spašavanje;
- 3) obučavanje i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje;
- 4) organizovanje, opremanje, obučavanje i osposobljavanje civilne zaštite i uspostava i održavanje drugih vidova zaštite i spašavanje;
- 5) mobilisanje i aktiviranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje;
- 6) otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća do osiguranja osnovnih uslova za život;
- 7) nadzor nad provođenjem propisa o zaštiti od prirodnih i drugih nesreća;
- 8) pružanje pomoći susjednim i drugim Općinama na području Bosne i Hercegovine i Distriktu Brčko;
- 9) traženje pomoći od susjednih i drugih Općina na području Bosne i Hercegovine i Distrikta Brčko.

Lična i uzajamna zaštita

Ličnu i uzajamnu zaštitu, kao najmasovniji oblik pripremanja i organizovanog učešća građana u zaštiti i spašavanju, bi trebalo organizovati i sprovesti u okviru svake porodice, stambene i poslovne zgrade, naseljima, javnim objektima i pravnim licima.

Građane i uposlenike je potrebno osposobiti i uvježbati za mjere i postupke preventivne zaštite, prvu pomoć i samopomoć, zbrinjavanje djece i nemoćnih lica i druge hitne intervencije u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.

Mjere zaštite i spašavanja

Prilikom utvrđivanja prostornih i urbanističkih planova mora se obezbijediti njihovo prilagođavanje zahtjevima zaštite i spašavanje. Pri planiranju prostora za razvoj grada, naselja, industrijskih, saobraćajnih, energetskih, PTT i svih drugih djelatnosti i objekata obezbijediti poštovanje zahtjeva zaštite i spašavanje.

Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara

- Skloništa i zaklone treba graditi na osnovu procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera. Na osnovu procjene ugroženosti se odlučuje u kojim urbanim dijelovima Općine graditi sklonište a u kojim je dovoljno obezbijediti samo zaklone i skloništa dopunske zaštite. Skloništa bi u pravilu trebalo graditi kao dvonamjenska, kako bi se ista mogla u miru koristiti za kulturne, ugostiteljske, trgovačke i slične potrebe.

Evakuaciju bi trebalo izvoditi pravovremeno i u najnužnijem obimu. U načelu, evakuisati samo određene kategorije stanovništva i materijalnih dobara, štabove, službe za upravu nadležne za prostorno planiranje i urbanizam, promet, zdravstvo i socijalnu zaštitu, snabdijevanje, stambeno-komunalne poslove, obrazovanje i druge službe. Organizacije i pravna lica koja učestvuju u evakuaciji se moraju pravovremeno uključiti u planiranje evakuacije i obezbjeđenje potrebnih sredstava za evakuisanje stanovništva i materijalnih dobara.

Zbrinjavanje ugroženih i stradalih građana u slučaju prirodne i druge nesreće većih razmjera mora se pravovremeno utvrditi u planovima zaštite i spašavanja. Za zbrinjavanje ugroženih i stradalih moraju se obezbijediti osnovne potrebe za život (nužni smještaj, ishrana, odjeća, posteljina, zdravstvena zaštita i sl.). U

pripremi ove mjere zaštite i spašavanja bi trebalo pravovremeno angažovati štabove civilne zaštite, povjerenike i humanitarne organizacije koje će učestvovati u njenoj realizaciji.

Za radiološku, hemijsku i biološku zaštitu i otklanjanje nastalih posljedica treba obučiti i uvježbati građane u okviru lične i uzajamne zaštite. Preduzeti mjere da se građani obezbijede sredstvima za ličnu RHB zaštitu a pravna lica za svoje uposlenike sredstvima za kolektivnu zaštitu u skloništima.

Zaštita i spašavanje od rušenja se obavezno planira i provodi kao preventivna i kao operativna mjera. Ova mjera zahtijeva organizovane, obučene i dobro opremljene snage. Za sprovođenje spašavanja u specifičnim situacijama, kao što je zatrpavanje u dubokim ruševinama, blokada velikim požarima ili poplavama, treba obezbijediti specifičnu spasilačku opremu i dobro uvježbane i psiho-fizički zdrave i jake spasioce. U spašavanju ljudi i materijalnih dobara iz ruševina treba planirati i koristiti pored snaga civilne zaštite i građevinska, komunalna, transportna i druga privredna društva, Vatrogasno društvo Jablanica, kao i druga pravna lica koja raspolažu odgovarajućim materijalno-tehničkim sredstvima, opremom, znanjem i radnom snagom. Za spašavanje u lakšim situacijama bi trebalo obučiti građane u okviru samozaštite.

Zaštita i spašavanje od požara treba prvenstveno usmjeriti na obezbjeđenju preventivnih mjera u svim sredinama, objektima, mjestima i prostorima gdje postoji mogućnost nastanka požara kao i na pripremi građana i uposlenika na sprovođenju preventive i gašenju početnih požara. Vatrogasna jedinica i Vatrogasno društvo treba u načelu da čine osnovu za organizovanje i pripremanje zaštite od požara. Osnovnu snagu za gašenje manjih požara treba da čine građani i uposlenici. U gašenju većih požara se angažuje Vatrogasno društvo čija je redovna djelatnost zaštita i spašavanje od požara, a ako ona nisu dovoljna, angažuju se sve raspoložive snage i sredstva civilne zaštite i drugi organi i organizacije.

Zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava je mjera koja se sastoji u pronalaženju, otkrivanju, obilježavanju, iskopavanju, prenošenju, utovaru, prevoženju, istovaru, privremenom skladištenju, dezaktiviranju i uništavanju neeksplozivnih ubojnih sredstava na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva. Mjeru organizovati kroz samozaštitu građana koje treba upoznati sa opasnostima i postupcima u slučaju pronalaska NUS-a i planiranje angažovanja specijalizovanih timova civilne zaštite namijenjenih za izvršavanje ovih poslova.

Prva medicinska pomoć treba biti organizovana tako da se stvore uslovi za pružanje prve medicinske pomoći na mjestu povređivanja i u toku evakuacije do zdravstvene ustanove. Treba obezbijediti učešće građana kroz ličnu i uzajamnu zaštitu, zdravstvene ustanove, crvenog križa i drugih humanitarnih organizacija.

Zaštita i spašavanjem životinja i namirnica životinjskog porijekla je mjera kojom prvenstveno treba da se bave organi i organizacije i individualni proizvođači koji se bave uzgojem i čuvanjem životinja i namirnica životinjskog porijekla, kao svojom redovnom djelatnošću. Općinska Služba za upravu nadležna za poljoprivredu i stočarstvo u saradnji sa štabovima civilne zaštite i Veterinarskom stanicom čini osnovnu snagu za organizaciju, usklađivanje i po potrebi neposredno provođenje ove mjere.

Za asanaciju terena treba prvenstveno osposobiti i pripremiti Komunalno preduzeće koje se u cjelini uključuje za izvršavanje zadataka asanacije terena, a po potrebi će se uključivati i pravna lica, zdravstvene i veterinarske ustanove, vatrogasna jedinica, jedinice i Službe civilne zaštite, te organi uprave i Općinske Službe za upravu koji su nadležni za preduzimanje sanitarno-higijenskih i sanitarno-tehničkih mjera na terenu.

Zaštitu bilja i biljnih proizvoda treba prvenstveno da vrše privredna društva iz oblasti poljoprivrede, šumarstva i snabdijevanja i individualni poljoprivredni proizvođači u okviru svoje redovne djelatnosti zajedno sa organima uprave i Općinskim Službama za upravu koje su nadležne za ovu oblast.

Zaštita okoliša prvenstveno treba biti obezbijedena kroz poštivanje propisanih preventivnih mjera zaštite, a za brze intervencije u zaštiti i spašavanju od opasnosti i posljedica od tehnološke ili ekološke nesreće organizirati i osposobiti stručne ekipe u pravnim licima kao i osigurati potrebnu opremu i sredstva u skladu sa procjenom ugroženosti Općine.

Spašavanje od poplave vršit će i građani kroz preduzimanje propisanih preventivnih mjera. Za slučaj potrebe će se angažovati Službe, radi zaštite i spašavanje i jedinice civilne zaštite koje se moraju opremiti i osposobiti za spašavanje na vodi i pod vodom.

Jedinice civilne zaštite

Jedinice civilne zaštite treba organizovati, opremiti i osposobljavati kao operativne interventno-manevarske snage za neposredno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja. Formiranje jedinica civilne zaštite treba vršiti, u načelu, radi izvršavanja onih zadataka za koje se ocijeni da postojeće snage i sredstva Službi zaštite i spašavanja ne bi bile dovoljne. Jedinice civilne zaštite se formiraju kao jedinice opšte i specijalizovane namjene.

Jedinice civilne zaštite opšte namjene treba formirati, opremiti i obučavati za izvršavanje zadataka na pružanju podrške u provođenju prve medicinske pomoći, za gašenje početnih i manjih požara, zaštitu od poplava, spašavanju ugroženih iz ruševina, izgradnji skloništa i zaklona, provođenje mjera RHB zaštite, evakuaciju i zbrinjavanju ugroženih i stradalih, transportu i snabdijevanju osnovnim sredstvima za ishranu, smještaj i zdravlje ugroženog stanovništva, te zaštitu životinja. Ove jedinice koristiti za djelovanje i pomoć Službama zaštite i spašavanje na području na kojem su organizovane. U slučaju potrebe ove jedinice se mogu upućivati i van područja za koje su obrazovane.

Jedinice civilne zaštite specijalizovane namjene treba organizovati, pripremiti i obučavati radi izvršavanja složenijih i istovrsnih zadataka zaštite i spašavanje prvenstveno iz onih oblasti koje ne mogu pokriti postojeće Službe zaštite i spašavanje a u skladu sa procjenom ugroženosti Općine od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera. Društvene organizacije (crveni krst, vatrogasne organizacije, planinarska društva, radio-amateri, lovačke i ribarske organizacije i sl.) sa njihovim stručnim kadrovima i opremom treba uključiti u akcije zaštite i spašavanja.

Za opremanje jedinica civilne zaštite prvenstveno treba koristiti materijalno-tehnička sredstva pravnih lica i sredstva u svojini građana. Za obavljanje složenijih zadataka, kao što je spašavanje iz ruševina, spašavanje s visina, spašavanje na vodi i pod vodom, gašenje požara, spašavanje stradalih u saobraćajnoj nesreći, pronalaženje i uništavanje NUS-a i sl. treba u potrebnom obimu obezbijediti i specijalna materijalno-tehnička sredstva.

8. Rukovođenje i upotreba snaga i sredstava civilne zaštite

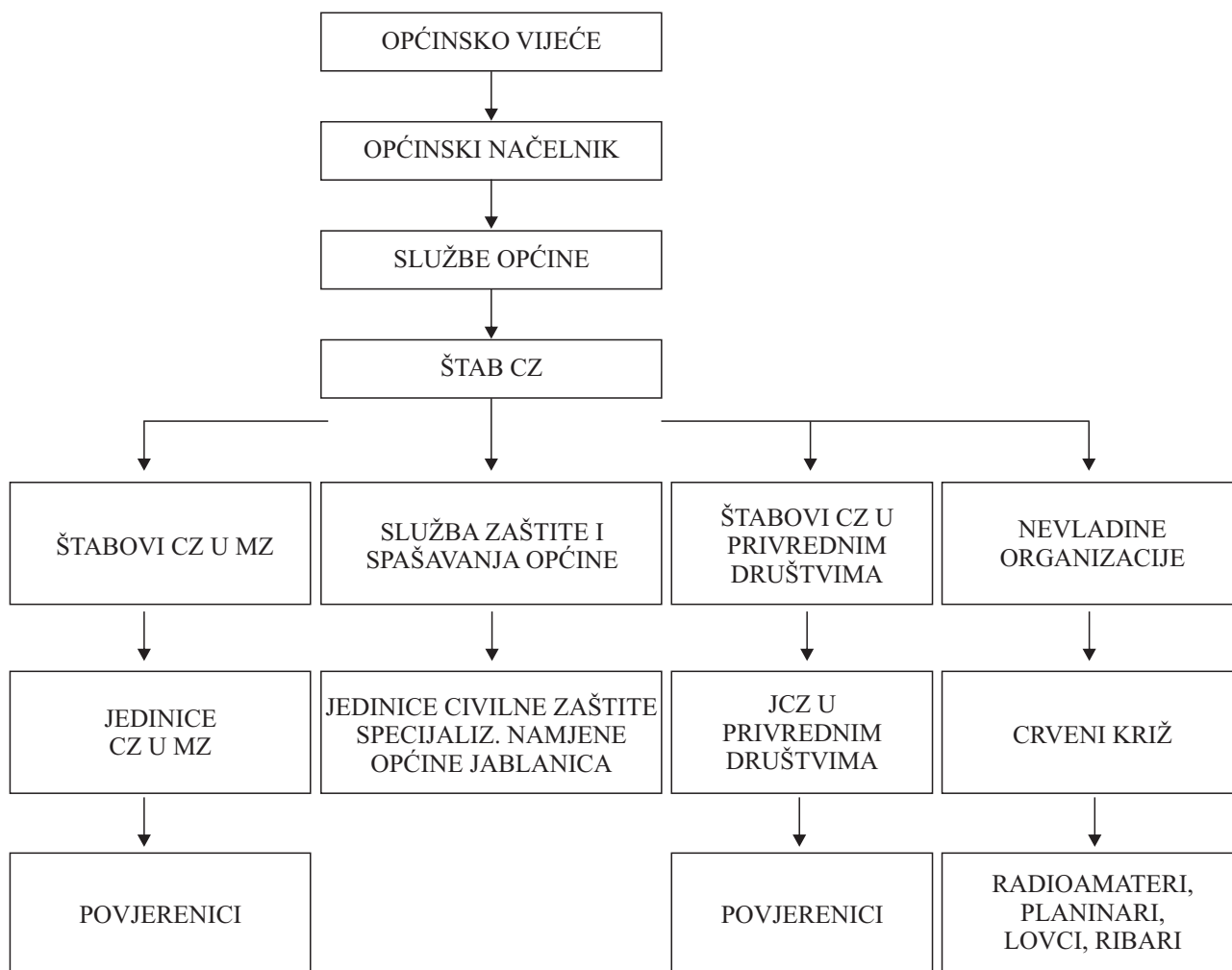
Za operativno-stručno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanje pored Općinskog štaba civilne zaštite treba formirati štabove civilne zaštite po mjesnim zajednicama.

Složenost i obimnost zadataka zaštite i spašavanje od posljedica prirodnih i drugih nesreća većih razmjera čini rukovođenje civilnom zaštitom složenim i značajnim za uspješno djelovanje zaštite i spašavanja u cjelini. Radi toga se mora posvetiti posebna pažnja popuni štabova civilne zaštite stručnim kadrovima koji imaju organizatorske sposobnosti i iskustvo za rukovođenje.

Štabove civilne zaštite treba osposobiti i uvježbati da sa uspjehom mogu procjenjivati nastalu situaciju, brzo i efikasno preduzimati odgovarajuće mjere i aktivnosti zaštite i spašavanja, sa uspjehom koordinirati zadatke i mjere svih učesnika u zaštiti i spašavanju.

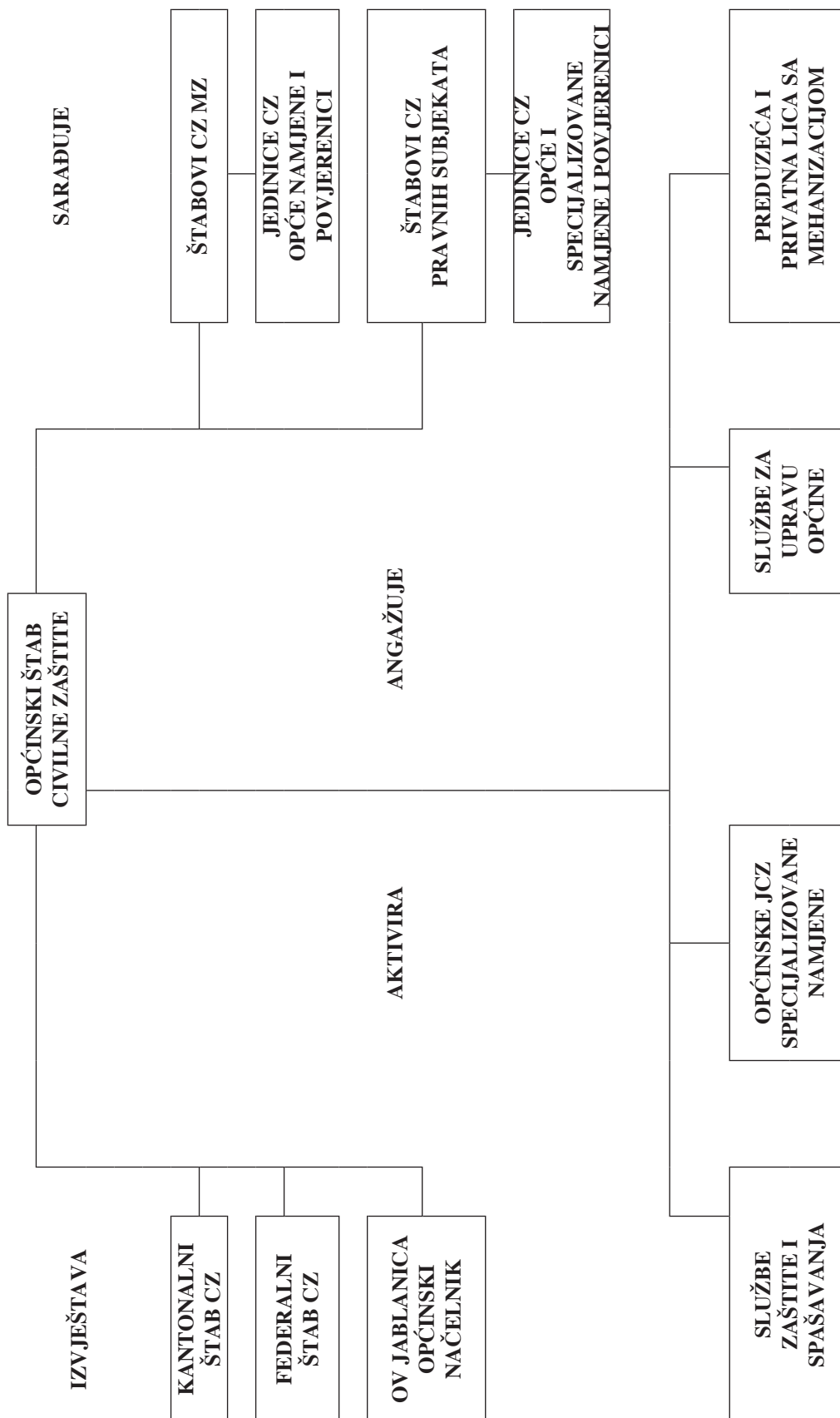

ŠEMA ORGANIZOVANJA STRUKTURA CIVILNE ZAŠTITE NA PODRUČJU OPĆINE JABLANICA

ŠEMA RUKOVOĐENJA U AKCIJAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA NA PODRUČJU OPĆINE JABLANICA

9. Smjernice za izradu programa obučavanja i osposobljavanja pripadnika civilne zaštite i stanovništva

Obučavanje i osposobljavanje pripadnika civilne zaštite i stanovništva se izvodi u skladu sa nastavnim planom i programom kojeg donosi direktor Federalne uprave civilne zaštite.

a) Obučavanje i osposobljavanje jedinica civilne zaštite

Sa jedinicama specijalizovane namjene, nakon njihovog formiranja, materijalne i kadrovske popune treba planirati i izvoditi (u najpogodnije vrijeme) obuku najmanje jednom godišnje. Obuku jedinica civilne zaštite opće namjene planirati i izvoditi uz primjenu praktičnog metoda rada s naglaskom na uvježbavanju postupaka i ponašanja u vanrednim situacijama. Teorijski dio nastave svesti na najneophodnija objašnjenja i davanja podataka o temi ili predmetu sa kojim se pripadnici jedinice upoznaju. Izvođenje obuke, u načelu treba planirati u naseljima gdje su organizovane jedinice.

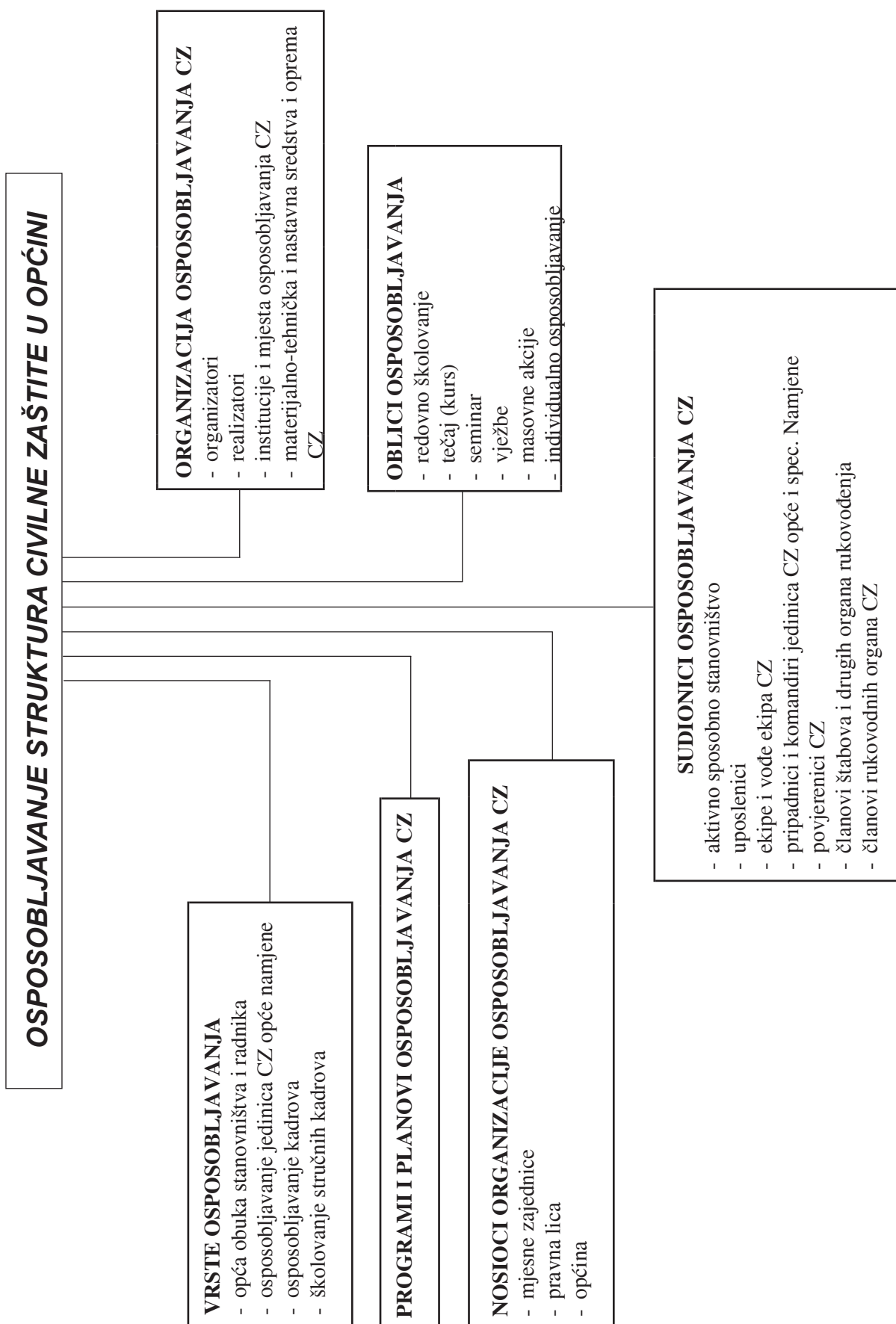
Pripremi komandira jedinica i rukovodilaca Službi zaštite i spašavanja i drugih lica koja izvode nastavu treba posvetiti posebnu pažnju kroz organizovanje specijalističkih kurseva najmanje jednom u dvije godine. Potpuno materijalno obezbjeđenje (očigledna nastava, stručnost predavača i dobro odabran metod rada, finansijska sredstva) je osnovna pretpostavka za uspjeh obuke, pa se u pripremi za obuku i u njenom izvođenju moraju obezbijediti ti bitni uslovi i pretpostavke.

b) Obuka štabova civilne zaštite

Sadržaj obuke i vježbi štabova treba postaviti tako da se obrade pitanja mobilizacije i sprovođenja mjera na angažovanju jedinica i Službi za zaštitu i spašavanje. Pored uvježbavanja i obuke štabova, kao stručno-operativnih tijela, treba planirati da obuci jedinica prisustvuju pojedini članovi Općinskog štaba. Pored poznatih formi rada koje se primjenjuju na obuci jedinica i štabova (predavanja, vježbe i sl.) predvidjeti i učešće u zajedničkim vježbama koje se organizuju na općinskom ili kantonalnom nivou.

c) Obuka stanovništva

Obučavanje građana za ličnu i uzajamnu zaštitu , u načelu , treba vršiti putem sredstava masovnog informisanja (radio i TV) uz primjenu najpogodnijeg oblika prenošenja obrazovnog sadržaja (radio i TV klipovi, saopćenja, otvorene emisije i sl.). Po potrebi treba primijeniti i druge oblike masovnog informisanja kroz: štampanje letaka, uputstava, brošura i sl.

10. Smjernice za istraživačku i razvojnu aktivnost u području zaštite i spašavanja

Istraživačku i razvojnu aktivnost u oblasti zaštite i spašavanja, kao specifičnog područja naučnog rada, radi interdisciplinarnosti ove oblasti, izučavanja i objašnjavanja stanja i pojava, sveobuhvatnog sintetičkog pristupa istraživačkoj djelatnosti bi trebalo da se odvija u sljedećim aktivnostima:

- redovno praćenje, proučavanje i analiza razvoja fundamentalnih i aplikacionih naučnih oblasti, te stepena razvoja naučnih saznanja u pojedinim granama nauke (rudarstvo, arhitektura, građevinarstvo, mašinstvo, elektrotehnika, informatika i sl) koje na bilo koji način, više ili manje tretiraju, primarno ili sekundarno, zaštitu i spašavanje. Takvo praćenje bi trebalo usmjeriti na najbitnije naučne oblasti koje omogućavaju sveobuhvatni tretman zaštite i spašavanje angažovanjem i animiranjem naučnih kadrova iz tih naučnih oblasti u institucijama gdje rade.
- timski, kolektivan, rad takvih stručnih naučnih radnika, i ugradnja njihovih aktuelnih naučnih saznanja u preventivnu zaštitu, rezultat će većom sigurnošću ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.
- institucije kojim je redovna djelatnost zaštita i spašavanje, u dijelu datih ovlaštenja nadležnih organa, koje već raspolažu određenim kadrovskim i stručnim potencijalima, bi trebale da preuzmu dio svoje obaveze na planu intenziviranja teoretskih istraživanja i stalnog sistematizovanja iskustava i dostignuća u svojim oblastima, te praktične primjene tih saznanja u oblast zaštite i spašavanje. One svoju djelatnost treba prvenstveno da usmjere u pravcu istraživanja i unapređenja preventivne zaštite od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera, kao i integracije istraživačkog rada u cjelini i razvijanju svih aktivnosti kojim se doprinosi unapređenju zaštite i spašavanje.
- stručno-naučni pristup metodologiji istraživanja i utvrđivanja uslova i uzroka nastanka prirodnih i drugih nesreća većih razmjera je jedini ispravan put koji, s velikom dozom sigurnosti, može dati meritorne podatke i zaključke na osnovu kojih se može izvući tačan sud o uzrocima i uslovima nastanka neželjenih pojava, kao i uticaju objektivnih i subjektivnih faktora na njihov nastanak. Pošto su posljedice prirodnih i drugih nesreća većih razmjera veoma teške, neophodno je potrebno znati i moći iskoristiti sve poznate podatke u cilju egzaktnog utvrđivanja stvarnih uzroka nastanka prirodne i druge nesreće većih razmjera.

Krajnji cilj takvog istraživanja, osim što treba nadležnim organima pružiti materijalne, stručne dokaze o stvarnim uzrocima nastanka prirodne ili druge nesreće većih razmjera, treba da bude stvaranje podloge za izvlačenje zaključaka na osnovu kojih bi se temeljile aktivnosti na onemogućavanju ponavljanja sličnih situacija.

- u cilju što efikasnijeg i funkcionalnijeg povezivanja svih snaga koje su, sa bilo kojeg aspekta, uključene u problematiku zaštite i spašavanje, neophodno je putem potrebnog broja stručnih savjetovanja i seminara, upoznavati se sa dostignućima u ovoj oblasti, upoznavati se sa globalnom politikom i problematikom zaštite i spašavanja te razmjenjivati iskustva unutar specifičnih djelatnosti i tematskih oblasti.

Ključne opasnosti za područje općine Jablanica proizilaze iz mogućnosti nastanka jakih potresa, visokih snijegova i snježnih nanosa, odronjavanja i klizanja tla, poplava usljed pucanja brana, povremenih suša, kao i tuče (grada) i leda. Tokom jeseni i zime može doći do velikih hladnoća i olujnih vjetrova, koji prouzokuju velike materijalne štete na infrastrukturi. Procjenom ugroženosti su prepoznate moguće nesreće u odnosu na specifičnost okoliša u zahvatu klizišta, potresa i drugih nesreća. To obavezuje dodatno i konkretno procjenjivanje osjetljivosti i podložnosti na sve opasnosti i rizike tih kritičnih tačaka i objekata prema savremenim standardima o sigurnosti i preduzimanje konkretnih mjera poboljšavanja spremnosti i odgovora na nesreće.

Fakulteti i druge visokoškolske ustanove i pravni subjekti koji se bave naučno – istraživačkim radom, dužni su obavijestiti Federalnu upravu civilne zaštite o naučnim saznanjima i davati im podatke i obaviještenja o svojim istraživanjima, a koji su od značaja za zaštitu i spašavanje.

11. Analiza očekivanih troškova sa izvorima finansiranja organizacije i funkcionisanja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća

11.1. Sistemsko finansiranje zaštite i spašavanja u Federaciji BiH

Prvi sistemski odgovor finansiranja sistema zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH sadržan je u spomenutom Zakonu o zaštiti i spašavanju koji navodi izvore, odnosno, uvođenje posebnog poreza na neto plaće od 0,5 % i način raspodjele tih sredstava.

Prema članu 179. Zakona o zaštiti i spašavanju finansiranje se ostvaruje iz slijedećih izvora:

- 1) budžeti Federacije BiH, kantona i općina;
- 2) sredstva pravnih lica;
- 3) osiguranja;
- 4) dobrovoljni prilozii;
- 5) međunarodna pomoć - donacije;
- 6) drugi izvori utvrđeni ovim i drugim zakonima

U članu 180. istog Zakona predviđeno je dobrovoljno izdvajanje odnosno plaćanje posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u visini od 0,5 % od neto plaća svih zaposlenih u privrednim društvima, kao i građana koji obavljaju samostalnu djelatnost.

Zakonom i Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine F BiH", broj: 46/05 od 27.07.2005. godine) utvrđen je način korištenja ovih sredstava za koje je odgovoran Štab CZ Općine i to:

- pripremanje i opremanje Štaba civilne zaštite Općine
- pripremanje, opremanje i obuka Službi zaštite i spašavanja
- pripremanje, opremanje i obuka JCZ opće i specijalizovane namjene
- nabavka i održavanje sistema obaviještavanja i uzbunjivanja
- saniranje skloništa za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara
- saniranje šteta (hitnih) nastalih prirodnim i drugim nesrećama, kao i troškovi koji nastanu tokom učešća u provođenju zaštite i spašavanja
- održavanje i materijalno tehnička sredstva
- sredstva rezerve

Sredstva iz posebnog poreza treba dakle planirati kroz Programe zaštite i spašavanja, te realizovati u okvirnom omjeru:

50 % za opremanje struktura civilne zaštite i prevencije;

30 % za saniranja šteta i sredstva rezerve;

20 % za obuku struktura civilne zaštite (povjerenika, službi, uprava, štabova, službi za zaštitu i spašavanje, jedinica civilne zaštite i stanovništva).

Godišnji plan korištenja sredstava za zaštitu i spašavanje donosi Općinski štab civilne zaštite na prijedlog Službe za civilnu zaštitu Općine. Godišnji izvještaj o prikupljenim, raspodjeljenim i korištenim sredstvima podnosi se Štabu CZ Općine i Općinskom načelniku.

Na osnovu naprijed izloženog, kao i kriterijima raspodjele projektovanih finansijskih sredstava po osnovu člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine F BiH", broj 39/03 i 22/06) iz Procjene ugroženosti općine Jablanica od prirodnih i drugih nesreća, raspodjela sredstava bi se izvršila na slijedeći način:

50 % (87.000,00 KM) opremanje struktura civilne zaštite

30 % (52.500,00 KM) saniranje šteta i rezerva

20 % (35.000,00 KM) obuka

Zbog procedura nabavke roba i usluga, nepostojanja materijalnih formacija koje treba donijeti, te analogno tome, i nemogućnosti utvrđivanja jediničnih cijena za nedostajuća sredstva i opremu, trenutno se ne može utvrditi ukupan iznos potrebnih finansijskih sredstava.

**PROGRAM FINANSIRANJA NABAVKE OPREME I SREDSTAVA ŠTABOVA,
JEDINICA I POVJERENIKA CIVILNE ZAŠTITE OPĆINE JABLANICA**

(Član 184. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „ Službeni list Federacije BiH“ broj:39/03 i 22/06)

A.

Redni broj	Vrsta opreme i sredstava	Godina					Ukupno 2007-2011
		2007	2008	2009	2010	2011	
1	Lična oprema i sredstva	3.700,00	3.700,00	3.700,00	3.700,00	3.700,00	18.500,00
2	Zajednička oprema i sredstva	8.500,00	8.500,00	8.500,00	8.500,00	8.500,00	42.500,00
3	Ukupno:	12.200,00	12.200,00	12.200,00	12.200,00	12.200,00	61.000,00

**PROGRAM FINANSIRANJA NABAVKE OPREME I SREDSTAVA
SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA CIVILNE ZAŠTITE OPĆINE JABLANICA**

B.

Redni broj	Vrsta opreme i sredstava	Godina					Ukupno 2007-2011
		2007	2008	2009	2010	2011	
1	Lična oprema i sredstva		2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	8.000,00
2	Zajednička oprema i sredstva		4.500,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	16.500,00
3	Ukupno:		6.500,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	26.500,00

Redni broj	Vrsta opreme i sredstava	Godina					Ukupno 2007-2011
		2007	2008	2009	2010	2011	
1	A	12.200,00	12.200,00	12.200,00	12.200,00	12.200,00	61.000,00
2	B	0	6.500,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00
3	Ukupno A+B:	12.200,00	18.700,00	18.200,00	18.200,00	18.200,00	87.500,00

Napomena: Program opremanja je prikazan na osnovu planirane organizacije i funkcionisanja štabova, jedinica, povjerenika i Službi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Po usvajanju lične i zajedničke formacije materijalno tehničkih sredstava struktura civilne zaštite, izrađeni program će se doraditi u skladu sa navedenim propisima. Iz navedenih razloga data su orijentaciona finansijska sredstva za opremanje struktura civilne zaštite.

Plan i program obuke Štabova civilne zaštite općine Jablanica

Red broj	POLAZNIK OBUKE	OBUKA									
		OSNOVNA					DOPUNSKA				
		2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
1.	Općinski štab CZ Jablanica	8 časova 1 dan	12 časova 1,5 dana	8 časova 1 dan	4 časa ½ dana			4 časa ½ dana	8 časova 1 dan	16 čas 2 dana	

Polaznici obuke su svi članovi Općinskog štaba civilne zaštite Općine Jablanica.

Red broj	POLAZNIK OBUKE	OSNOVNA					OBUKA				
		2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
1	Općinski štab CZ Jablanica	315,00	472,50	315,00	157,50			157,50	315,00	630,00	

U narednom petogodišnjem periodu predviđeno je smanjenje časova osnovne obuke uz permanentno povećanje dopunske obuke uz sistem samostalnog usavršavanja (prisustvo seminarima, sajmovima opreme) sa ciljem što uspješnijeg djelovanja štaba u posebnim uslovima.

Plan i program obuke Štabova civilne zaštite MZ-a i preduzeća na području općine Jablanica

Red broj	POLAZNIK OBUKE	OSNOVNA					OBUKA				
		2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
1	Štabovi CZ MZ-a Jablanica	8 časova 1 dan			4 časa ½ dana			4 časa ½ dana		16 čas 2 dana	

Osnovna i dopunska obuka štabova MZ i preduzeća obaviti će se u skladu sa planom i programom kojeg utvrdi Federalna uprava CZ, računajući da Općina Jablanica ima 9 štabova po MZ-a sa 49 pripadnika.

Red broj	POLAZNIK OBUKE	OSNOVNA					OBUKA				
		2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
1	Štabovi CZ MZ-a Jablanica	1.715,00			857,50			857,50		3.430,00	

Preduzeća koja bi u narednom periodu trebala da formiraju svoje štabove su: Hidroelektrane na Neretvi i Granit Jablanica.

Petogodišnji period obuke karakteriše smanjenje časova osnovne obuke uz permanentno povećanje dopunske obuke uz sistem samostalnog usavršavanja (prisustvo seminarima, sajmovima opreme, uključivanje u internet mrežu) sa ciljem što uspješnijeg djelovanja štaba u posebnim uslovima.

Plan i program obuke jedinica opće namjene na području općine Jablanica

Red broj	POLAZNIK OBUKE	OSNOVNA					OBUKA				
		2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
1	Pripadnik JCZ opće namjene		12 časova 1,5 dana								
2	Pripadnik JCZ opće namjene		7.875,00								

Osnovna i dopunska obuka jedinica civilne zaštite opće namjene organizovati će se i sprovesti po programu koji donese FUCZ, broj polaznika obuke je 32 pripadnika sa područja 9 MZ – a, što iznosi 352 pripadnika, koji podliježu obuci. Ako po pripadniku izdvojimo samo 20 KM za dva dana obuke potrebno je izdvojiti 14.080,00 KM. Petogodišnji period obuke karakteriše smanjenje časova osnovne

obuke uz permanentno povećanje dopunske obuke uz sistem samostalnog usavršavanja (prisustvo seminara, sajmovima opreme, uključivanje u internet mrežu) sa ciljem što uspješnijeg djelovanja jedinica CZ specijalizovane namjene na spriječavanju nastanka ili eliminaciji uslova koji mogu dovesti stanovništvo i materijana dobra u opasnost.

Plan i program obuke specijalizovanih jedinica CZ Općine i službi

Red broj	POLAZNIK OBUKE	OBUKA									
		OSNOVNA					DOPUNSKA				
		2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
1	Pripadnik spec. jedinice CZ, službe	8 časova 1 dan	12 časova 1,5 dana	8 časova 1 dan	4 časa ½ dana				8 časova 1 dan		
2	Pripadnik spec. jedinice CZ, službe	2.800,00	4.200,00	6.300,00	3.150,00				2.800,00		

Previđena je doobuka oko 80 pripadnika specijalizovanih jedinica i službi po 35 KM dnevno, što iznosi 19.250,00 KM za 5 godina.

Plan i program obuke - Rekapitulacija po godinama

Red broj	POLAZNIK OBUKE	Broj polaznika	OSNOVNA					OBUKA				
			2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
			8 časova 1 dan	12 časova 1,5 dana	8 časova 1 dan	4 časa ½ dana		4 časa ½ dana	8 časova 1 dan	16 čas 2 dana		
1.	Općinski štab civilne zaštite	9	315,00	472,50	315,00	157,50		157,50	315,00	630,00		
2.	Štabovi CZ mjesnih zajednica	49	1.715,00			857,50		857,50		3.430,00		
3.	Jedinice CZ mjesnih zajednica	150		7.875,00								
4.	Spec. JCZ i službe štaba CZ	80	2.800,00	4.200,00	6.300,00	3.150,00			2.800,00			
5.	UKUPNO:	288	4.830,00	12.547,50	6.615,00	3.307,50		1.015,00	3.115,00	4.060,00		

Rekapitulacija po godinama

Red. broj	OBUKA	Broj polaznika	PLANIRANI BROJ ČASOVA PO GODINAMA					PLANIRANA FINANSIJSKA SREDSTVA					
			2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011	
1.	Osnovna	288	8	12	9	4	0	4.830,00	12.547,50	6.615,00	3.307,50		
2.	Dopunska	138	0	4	8	16	0		1.015,00	3.115,00	4.060,00		
3.	UKUPNO:		8	16	17	20	0	4.830,00	13.557,50	9.730,00	7.367,50		
4.			UKUPNO 2007-2011.						35.483,00 KM				

Proračunom nije obuhvaćeno: refundacija pozvanih na obuku, prevoz, utrošak i znavljanje nastavnih sredstava (npr. sredstva prve medicinske pompći, pp aparati, troškovi instruktora) i drugo.

Realizacija predviđenih budžetskih sredstava provoditi će se svake godine prema posebnoj proceduri rasporeda općinskih budžetskih sredstava za navedene prioritete.

Za realizaciju ovog Programa će se svake godine predvidjeti sredstva u budžetu općine.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
OPĆINA JABLANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

PREDSJEDNIK OV-a

Mate Mijić ing. stroj.

Broj: 02-02-1401-8/07-XXX

Datum, 27.06.2007. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko – neretvanski kanton
OPĆINA JABLANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj: 02-02-892-6/07-XXVIII
Jablanica, 25.04.2007. godine

Na osnovu člana 30. Statuta općine Jablanica – Prečišćen tekst ("Službeni glasnik općine Jablanica", broj: 4/01, 3/02 i 7/04), Općinsko vijeće na XXVIII sjednici održanoj 25.04.2007. godine, *donijelo je*

O D L U K U

o zaključivanju Sporazuma između Općinskog vijeća, Općinskog načelnika
i nevladinih/neprofitnih organizacija općine Jablanica

Član 1.

Zaključit će se Sporazuma između Općinskog vijeća, Općinskog načelnika i nevladinih/neprofitnih organizacija općine Jablanica.

Član 2.

Sastavni dio ove odluke je Sporazum iz člana 1. sa priložima.

Član 3.

Sporazum iz člana 1. potpisat će predsjednik Općinskog vijeća i Općinski načelnik i jedan predstavnik nevladinih/neprofitnih organizacija općine Jablanica.

Potpisnik ispred nevladinog sektora neće imati nikakve privilegije u pogledu implementacije Sporazuma.

Član 4.

Realizaciju Sporazuma pratit će Odjeljenje za opću upravu, društvene djelatnosti i nevladin sektor - Služba za opću upravu, društvene djelatnosti, boračko-invalidsku zaštitu i socijalna pitanja.

Član 5.

Sporazum iz člana 1. počat će se primjenjivati od 01.01.2008.g. uz uslov da do tada stupi na snagu Kodeks ponašanja za nevladin sektor u Bosni i Hercegovini.

Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku općine Jablanica".

PREDSJEDNIK OV-a
Mate Mijić, ing.stroj.

SPORAZUM

između Općinskog vijeća, Općinskog Načelnika i nevladinih/neprofitnih organizacija općine Jablanica

Član 1.

Sporazum između Općinskog vijeća, Općinskog načelnika i nevladinih organizacija (udruženja građana) koje djeluju na području općine Jablanica (u daljem tekstu »strane potpisnice ovog sporazuma«) predstavlja njihovo opredjeljenje da se, dugo vremena podržavani rad i razvoj nevladinog sektora na ovoj teritoriji, uredi ovim aktom u cilju da se, na osnovama zajedničkih vrijednosti koje ostvaruje nevladin i javni sektor, uspostave jasne, efikasne i transparentne procedure međusobne saradnje i partnerstva.

Član 2.

Strane potpisnice ovog sporazuma su saglasne da se u međusobnoj saradnji pridržavaju zajedničkih vrijednosti i građanskih inicijativa koje proizlaze iz *Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, Ustava BiH, Ustava Federacije BiH, Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zakona o principima lokalne samoupravi Federacije BiH, Zakona o lokalnoj samoupravi Hercegovačko-neretvanskog kantona i Statuta općine Jablanica*, koje su temelj i okvir za prava građana da se slobodno i bez ograničenja međusobno udružuju, u izgradnji demokratskog društva zasnovanog na:

- učešću građana u odlučivanju;
- individualnoj slobodi i odgovornosti;
- saradnji lokalnih vlasti i građana,
- građanskoj solidarnosti, toleranciji i uvažavanju različitosti;
- socijalnoj pravdi;
- ličnom integritetu;
- uvažavanju različitih formi institucionalnog djelovanja;
- transparentnosti, i
- trajnoj usmjerenosti ka stvaranju djelotvornih normativa koji će unaprijediti odnose između općinskih vlasti i nevladinih organizacija.

Član 3.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik, svjesni svojih obaveza i odgovornosti u pružanju usluga građanima Općine, prihvataju nevladine organizacije kao partnere u zadovoljavanju javnih potreba i interesa građana općine Jablanica. U skladu sa najvišim standardima kvaliteta, spremni su da dio specifičnih poslova iz domena lokalne samouprave, kada se za to iskaže potreba kroz jasno utvrđeni javni interes, povjere nevladinim organizacijama, djelimično ili u cjelini, te da u skladu sa tim osiguraju adekvatna sredstva za njihovo izvršavanje. Programi i projekti koji budu finansirani sredstvima iz općinskog budžeta moraju imati jasno naznačenog korisnika usluga koji prihvata obaveze koje proizlaze iz ovog sporazuma i njegovih Anexa.

Nevladine organizacije prihvataju da preuzmu dio poslova od javnog interesa za građane općine Jablanica i da iste izvršavaju savjesno i javno, u skladu sa preuzetim obavezama prema davaocu sredstava i prema korisnicima usluga. One su obavezne da se, u saradnji sa lokalnim vlastima, pridržavaju *«Kodeksa ponašanja za nevladin sektor BiH»*.

Član 4.

Strane potpisnice ovog Sporazuma su saglasne da uspostave saradnju na bazi relevantnih i mjerljivih pokazatelja kojima će moći rukovoditi na sistematičan i transparentan način, kroz standardizirane postupke sa jasno definisanim ulaznim, izlaznim i mjerljivim ciljevima koji pretpostavljaju:

- realizaciju u skladu sa zakonskim obavezama;
- efektivno postizanje relevantnih ciljeva izraženih kroz javni interes;
- efikasnu realizaciju prihvaćenih ugovora kroz mjerljive rezultate;
- zadovoljstvo građana – korisnika usluga;

- ekonomično obavljanje poslova, uz racionalno korištenje resursa;
- poštivanje osoba/zaposlenika Općine i nevladinih organizacija i njihovih prava;
- jasne mehanizme za trajno poboljšanje međusobnih odnosa i saradnje.

Član 5.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik će maksimalno težiti ostvarivanju efikasnih veza sa nevladinim organizacijama, posebno kroz izvršavanje obaveza koje proizlaze iz ovog Sporazuma i Anexe I, II, III i IV koji su sastavni dio Sporazuma.

Općinski načelnik će imenovati jednu osobu - općinskog službenika koji će biti zadužen za saradnju i komunikaciju sa nevladinim organizacijama.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik se obavezuju da za svoje ugovorene obaveze neće tražiti od nevladinih organizacija bilo koji ekvivalent ili protivvrijednost u novcu ili drugim uslugama, osim onih obaveza koje su izričito navedene u ugovoru o finansiranju projekata / programa, a koji finansira ova Općina.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik se obavezuju da će pripremiti i educirati zaposlenike općinske uprave kako bi bili spremni transparentno i kvalitetno uspostavljati partnerske odnose s predstavnicima nevladinih organizacija, te da će učestvovati u edukaciji zaposlenika, aktivista i volontera nevladinog sektora o mogućnostima razvoja međusektorske saradnje, posebno iz domena svoje nadležnosti i odgovornosti.

U svrhu obrazovanja zaposlenika općinske uprave i predstavnika nevladinog sektora organizovat će se okrugli stolovi, savjetovanja, konferencije, medijske i web prezentacije. Strane potpisnice ovog sporazuma se obavezuju da će, kada je to moguće, u publikacijama i informativnim materijalima koje izdaju isticati značaj međusobnog partnerstva i saradnje.

Član 6.

U cilju racionalnog i transparentnog upravljanja javnim prihodima (budžetom) te djelotvornog korištenja raspoloživih resursa, a u svrhu stvaranja kvalitetnijeg okruženja za zadovoljavanje potreba građana, Općinski načelnik će:

- definirati poslove od javnog interesa Općine koje će prenijeti na nevladine organizacije i obezbijediti sredstva u godišnjem budžetu, u okviru finansijskih mogućnosti;
- pozvati nevladine organizacije kroz Javni poziv da prijave svoje projekte i programe za određene poslove i za njihovo provođenje u skladu sa ovim sporazumom i njegovim aneksima.

U Javnom pozivu će se jasno iznijeti interes Općine, kriteriji za prijavu i kriteriji za ocjenjivanje prijavljenih projekata. Rokovi prijavljivanja na Javni poziv biće razumni, najmanje 15 dana od dana njegovog objavljivanja.

Prijavljeni projekti i programi biće procijenjeni od strane Komisije koju imenuje Općinski načelnik svake godine, u skladu sa procedurama iz Sporazuma i njegovih Aneksa.

Nevladine organizacije iz kojih budu imenovani članovi Komisije ne mogu aplicirati za dodjelu sredstava u toj tekućoj godini.

Rezultati odabira projekata koji su prihvaćeni za finansiranje od strane Komisije biće javno objavljeni i o njima će biti obaviještene sve nevladine organizacije koje su se javile na Javni poziv.

Ugovor o korištenju sredstava mora da sadrži jasne i nedvosmislene norme kojima se regulišu prava, obaveze i odgovornosti, način praćenja realizacije odobrenog programa/projekta nevladine organizacije, način praćenja namjenskog trošenja sredstava, te elemente opisnog/narativnog i finansijskog izvještavanja o realizaciji programa / projekta.

Za sve eventualne nesporazume nadležan je sud koji mora biti naveden u ugovoru, u skladu sa zakonom.

Član 7.

Nevladine organizacije koje žele učestvovati na Javnom pozivu za odobravanje finansijske potpore za njihove programe i projekte iz budžetskih sredstava Općine moraju ispunjavati sljedeće standarde i principe:

- da imaju svojstvo pravne osobe i djeluju u području općini Jablanica;
- da svojim djelovanjem promovišu vrijednosti civilnog društva i pridržavaju se "Kodeksa ponašanja za nevladine organizacije BiH";
- da provode aktivnosti usmjerene na potrebe zajednice, rukovodeći se načelima djelovanja za opšte dobro;

- da imaju i vode transparentno finansijsko poslovanje i izvještaje o dosadašnjem radu i poslovanju;
- da sredstva dobijena iz budžetskih sredstava općine ne smiju koristiti za finansiranje naknada svojih članova koje se već podmiruju iz budžetskih sredstava po posebnim propisima.

Član 8.

Strane potpisnice ovog sporazuma su saglasne da će njihova aktivnost biti u skladu sa zakonom i pravilima koja vrijede za nediskriminaciju u programima i projektima podržanim od strane općine Jablanica, što posebno obuhvata:

- da sve nevladine organizacije imaju jednaka prava pristupa Javnom pozivu u općini Jablanica, što uključuje jednake mogućnosti i ravnopravan tretman u korišćenju sredstava za ove namjene;
- da je zabranjena diskriminacija na osnovu jezika, religije, nacionalnog ili socijalnog porijekla, političkog ili drugog mišljenja, spola, starosti, ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

Član 9.

Općinsko vijeće i Općinski načelnik su spremni da prihvate, u skladu sa zakonom i ovim Sporazumom i njegovim Aneksima (I, II, III i IV), ponudu za sufinansiranje programa i projekata nevladinih organizacija mimo i izvan procedura Javnog poziva samo u slučaju kada nevladina organizacija obezbijedi, tokom godine, od drugog donatora preko 51% sredstava za projekte i programe od interesa za građane općine Jablanica, i to samo onda:

- kada se ne krše odredbe propisa o budžetu;
- kada je to uslov donatora koji je obezbijedio više od 51% sredstava za realizaciju planiranih projektnih sredstava;
- kada je to od interesa za građane općine Jablanica;

Općinsko vijeće i Općinski načelnik općine Jablanica se obavezuju da će se pridržavati pravila i procedura iz ovog Sporazuma i njegovih Anex-a, kao i propisa o budžetu, te da neće mimo i izvan njih vršiti bilo koju finansijsku transakciju sa bilo kojom nevladinom organizacijom (udruženjem ili fondacijom) u toku tekuće godine.

Član 10.

Strane potpisnice ovog Sporazuma izražavaju spremnost da, kada se god za to ukaže potreba i mogućnost, unaprijede sistem svog međusobnog partnerstva, isključivo na podlozi kvaliteta usluga koji će biti podložan stalnom poboljšanju njegove efikasnosti, u skladu sa zahtjevima standarda koji se postavljaju općeprihvaćenim međunarodnim kriterijima uz saglasnost sve tri strane ili normom ISO 9001 : 2000. To podrazumjeva:

- da je ovaj sistem uspostavljenih standarda kvaliteta usluga primjenjiv kroz organizaciju koja je održiva i za koju su saglasne sve strane;
- da uvažava slijed uspostavljenih procedura i njihovu međusobnu interakciju kroz partnerstvo sve tri strane da unaprijede kriterije i razviju metode potrebne za osiguranje što efektivnijeg odvijanja i kontrole cijelog procesa u svim fazama;
- da osiguraju raspoloživost i prohodnost informacija i resursa neophodnih za podršku i monitoring cijelog procesa;
- da osiguraju monitoring, mjerenje i analizu procesa kada je to potrebno na zahtjev bilo koje strane;
- da razviju mehanizme koji omogućavaju primjenu rezultata analize, monitoring, kao i otklanjanje uočenih nedostataka.

Član 11.

Promjene koje nastanu po osnovu promjena u dokumentima na koje se poziva ovaj Sporazum biće po automatizmu promijenjene ukoliko ne mijenjaju sadržaj Sporazuma koji je usaglašen. U slučaju promjena koje mogu direktno utjecati na ograničenja ovog Sporazuma i njegovih pojedinih članova, svaka strana može pokrenuti postupak ponovnog usaglašavanja njegovog sadržaja, kako bi se postigla opća suglasnost.

Član 12.

Sporazum će biti ovjeren pečatom Općinskog vijeća općine Jablanica, Općinskog načelnika općine Jablanica i Predstavnik nevladinih organizacija Općine Jablanica. Sporazum sa Aneksima I, II, III i IV biće javno objavljen i dostupan svim zainteresiranim stranama.

Član 13.

Sastavni dio Sporazuma su:

Aneks I : «Odluka o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama» - Prečišćen tekst

Aneks II : «Ocjena kvaliteta usluga implementatora projekta (dobavljača)»;

Aneks III : «Lista za ocjenu kvaliteta usluge (dobavljača)»;

Aneks IV : «Kodeks ponašanja za nevladin sektor u BiH».

Član 14.

Ovaj Sporazum, sa priložima iz člana 13. čini sastavni dio Odluke o zaključivanju Sporazuma između Općinskog vijeća, Općinskog načelnika i nevladinih/neprofitnih organizacija općine Jablanica.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko – neretvanski kanton
OPĆINA JABLANICA
Broj: 02-02-892-6 -S/07-XXVIII
Jablanica, 25.04.2007. godine

Predsjednici Općinskog vijeća Jablanica
Mate Mijić, ing.stroj.

Općinski načelnik općine Jablanica
Salem Dedić, dipl.ecc.

Predstavnik nevladinih organizacija
Said Ivković

ANEKS I

Na osnovu člana 30. Statuta Općine Jablanica – prečišćen tekst («Službeni glasnik općine Jablanica» broj: 4/01, 3/02 i 7/04), shodno opredjeljenju Općine Jablanica da podrži rad i razvoj nevladinog sektora na svom području, a imajući u vidu zajednički interes i zajedničke vrijednosti koje ostvaruje nevladin i javni sektor, a u cilju razvoja demokratskog društva, Općinsko vijeće Jablanica, na sjednici održanoj dana 07.09.2004. godine, donijelo je

ODLUKU
o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava
nevladinim organizacijama
(PREČIŠĆEN TEKST)

Član 1.

Ovom odlukom se utvrđuju kriteriji, način i postupak raspodjele sredstava Budžeta Općine Jablanica opredijeljenih za nevladine organizacije.

Odlukom se propisuje i forma projekta i sadržaj Obrasca za prijavu na konkurs.

Član 2.

Sredstva se dodjeljuju nevladinim organizacijama koje su registrovane u Bosni i Hercegovini sa sjedištem u općini Jablanica, a čiji su projekti kandidovani za finansiranje iz sredstava Budžeta Općine Jablanica i realizuju se dijelom ili u potpunosti na teritoriji Općine Jablanica.

Član 3.

Sredstva se dodjeljuju na osnovu javnog konkursa.

Javni konkurs raspisuje se najkasnije do 30. aprila godine za koju se sredstva dodjeljuju. Dodijeljena sredstva će se realizovati tokom godine, u zavisnosti od raspoloživih sredstava i od roka predviđenog za realizaciju projekta.»

Član 4

Konkurs se objavljuje u jednom od slijedećih sredstava masovne komunikacije: Službenom glasniku Općine Jablanica, dnevnom glasilu, web stranici Općine i direktnim obavještanjem nevladinih organizacija.

Konkurs za raspodjelu sredstava traje 30 dana od dana objavljivanja.

Član 5.

Pravo učešća na konkurs imaju samo nevladine organizacije sa područja općine Jablanica, koje su registrovane do dana raspisivanja konkursa.

Član 6.

Selekciju projekata vrši Komisija za kapitalno planiranje (u daljem tekstu Komisija).

Član 7.

Sredstva planirana Budžetom Općine, raspodjeljuju se prvenstveno nevladinim organizacijama, čiji projekti:

- pomažu rješavanju problema omladine, s posebnim osvrtom na lica i omladinu sa posebnim potrebama, nezaposlenosti, izbjeglica, invalida i starih osoba i sve građanske inicijative koje pomažu ustanovljavanju bezbjednosti i sigurnosti posebno na socijalnom planu.
- afirmišu kulturne potencijale i kulturne posebnosti općine, inicijative i aktivnosti u cilju podizanja nivoa urbane kulture i pružaju podršku i pomoć građanima i mladima u ruralnim područjima.

- afirmišu i pomažu transformaciju organa lokalne uprave i službi u savremene centre pružanja usluga - centre orjentisane ka građanima.
- afirmišu i pomažu protok informacija između nadležnih službi i preduzetnika, kao i između samih preduzetnika, pomažu razvoju biznis okruženja, pomažu u edukaciji i podizanju općeg nivoa poslovne kulture i kulture življenja, kao i valorizovanju i promovisanju turističkih potencijala grada i turističke ponude.
- afirmišu i pomažu masovnost i razvojnu funkciju sporta na teritoriji općine i afirmišu talentovane sportiste.
- afirmišu aktivnosti u borbi protiv toksikomanija, prevencija (edukacija) o ovisničkim navikama.
- afirmišu i pomažu povećanje zelenih površina u gradu, pošumljavanja gradskih zona, te projekte koji stimulišu participaciju i informisanje građana o postojećoj i planskoj dokumentaciji koja je u izradi, projekte ambijentalne analize i programe vizuelno estetske sanacije onih prostora u gradu, koji su bili predmet uzurpacije ili nelegalne gradnje, projekte uređenja obala rijeka i projekte analize uzroka i posljedica neplanske i nelegalne gradnje, kao i projekte čiji je cilj podizanje nivoa kulture stanovanja-posebno projekte koji doprinose odgovarajućem odnosu prema održavanju stambenog fonda.
- afirmišu i pomažu očuvanju životne sredine
- afirmišu i pomažu stvaranje i promociju međunarodnog imidža grada
- na drugi način afirmišu participaciju građana u procesu odlučivanja i podižu nivo demokratizacije društva u lokalnoj samoupravi, sa davanjem mogućnosti uključivanja što većeg broja invalida u rad udruženja.

Član 8.

Nevladina organizacija podnosi prijavu na Konkurs. Prijava se podnosi Komisiji u zapečaćenoj koverti, i predaje u protokol Općine Jablanica.

Uz prijavu se prilaže:

- dokaz o registraciji u Bosni i Hercegovini
- kratak opis organizacije sa podacima o prethodno realizovanim projektima,
- Projekt kojim organizacija konkuriše za dodjelu sredstava,
- preporuke eksperata iz relevantne oblasti –ukoliko ih posjeduje,
- izvještaj o održanoj godišnjoj skupštini nevladine organizacije,
- ovjerenu kopiju finansijskih izvještaja za proteklu godinu dostavljenih agenciji za finansijsko poslovanje (bilans stanja-bilans uspjeha)

Član 9.

Nevladine organizacije kojima su dodijeljena sredstva po javnom konkursu za prethodne godine, prilažu i izvještaj o realizaciji projekta, sa detaljnim opisom faza realizacije i detaljnim obrazloženjem eventualnih odstupanja, uključujući i finansijski izvještaj čija je sadržina propisana zakonom.

Finansijski izvještaj iz prethodnog stava, između ostalog treba da sadrži kopiju računa za stavke naznačene u projektu, listu dobitnika sredstava iz projekta (ako je projekat vezan za pomoć) sa potpisima korisnika pomoći, kopije naloga isplate-uplate po kojima se vidi da su obaveze vezane za projekat plaćene.

Ukoliko nevladina organizacija ne dostavi tražene izvještaje, ne može učestvovati u raspodjeli sredstava za godinu u kojoj se sredstva dodjeljuju.

Član 10.

Nevladina organizacija može konkurisati za ukupan iznos cijene projekta ili za dio nedostajućih sredstava i dužna je da to naznači.

Maksimalan iznos na koji nevladine organizacije mogu konkurisati iznosi 5.000,00 KM.

Za projekte veće vrijednosti, koji nemaju karakter kapitalnih ulaganja, a imaju općedruštveni karakter, ovlaštena je Komisija za kapitalno planiranje da o istom donese odluku.

Član 11.

Nevladina organizacija koja je za projekt dobila sredstva u ukupnom iznosu cijene projekta od drugog donatora ne može učestvovati u raspodjeli sredstava iz Budžeta Općine Jablanica.

Član 12.

Projekt treba da sadrži:

- naziv projekta;
- naziv organizacije (adresa, telefon/faks i e-mail);
- oblast na koju se odnosi projekt i opis konkretnog problema koji se rješava realizacijom projekta;
- ciljeve projekta (na koji način projekt doprinosi rješavanju problema);
- Detaljan opis projekta (opisati po segmentima i po mogućnosti navesti sve projektne aktivnosti i dinamiku realizacije projekta), sa eventualno potrebnom prapatnom dokumentacijom (skice, planovi, crteži, fotografije, kompjuterske simulacije, CD prezentacija i sl.);
- Budžet projekta (navesti detaljan budžet projekta po stavkama, kao i sumu koja se potražuje;
- način praćenja projekta (vrednovanje);
- ovlašteno (odgovorno) lice za realizaciju projekta (ime i prezime, kontakt adresa, telefon e-mail)
- br. žiro računa

Član 13.

Radi postizanja jednakih uslova za sve učesnike konkursa, kao i metodološkog postupka kojim će Komisija izvršiti pravičnu selekciju projekata nevladinih organizacija učesnika Konkursa, propisuje se Obrazac za prijavu projekta.

Član 14.

Obrazac se sastoji iz tri dijela.

Prvi dio obrasca popunjava ovlašteni službenik i sadrži:

- zaglavlje Općine Jablanica,
- naziv obrasca,
- godinu za koju se raspisuje konkurs,
- broj djelovodnog protokola Općine
- datum pod kojim je projekt nevladine organizacije upisan u protokolu Općine, i
- potpis ovlaštenog službenika koji je primio projekt.

Drugi dio obrasca popunjava ovlašteno lice iz nevladine organizacije i sadrži:

- naziv nevladine organizacije,
- podatke o registraciji,
- oblast u kojoj djeluje,
- datum i broj registracije u registru nevladinih organizacija,
- sjedište organizacije,
- rubriku OSTALO u kojoj se upisuju dodatne informacije o projektu koje su od važnosti za odlučivanje Komisije, koje na drugom mjestu nisu pomenute,
- naznaku da za tačnost datih podataka odgovara lice ovlašteno u ime nevladine organizacije da popunjava obrazac

Treći dio obrasca popunjava Komisija i sadrži:

- naznaku da podržava projekt u cjelini ili naznaku da se podržava dio projekta;

- ako se podržava dio projekta, naznaku tačnog naziva dijela projekta koji se podržava;
- ocjenu projekta u brojkama (na osnovu skale ocjenjivanja po kriterijima utvrđenim ovom odlukom), koju popunjava komisija nakon izvršenog vrednovanja projekta;
- naznaku da se odbija projekt (popunjava se u slučaju da ni popunjena rubrika iz alineje 1);
- rubriku sa detaljnim obrazloženjem za odbijanje (popunjava se u slučaju odbijanja);
- rubriku OSTALO za dodatna mišljenja i obrazloženja vezana za projekt, od važnosti za odlučivanje Komisije, a njihovo vrednovanje ni predviđeno propisanim kriterijima;
- potpise predsjednika Komisije i svih članova Komisije pojedinačno,
- potpis stručnog ili naučnog radnika (ukoliko je eventualno angažovan od Komisije radi stručne pomoći u vrednovanju projekta).

Član 15.

Neposredno prije ili nakon raspisivanja konkursa, Komisija određuje jedan dan, tokom kojeg ima obavezu da informiše nevladine organizacije o svim pitanjima od značaja za učešće na Konkursu.

Poziv za učešće na konsultacijama oglašava se u sredstvima javnog informisanja ili posredstvom Interneta i sadrži:

- poziv svim učesnicima konkursa,
- dan, datum, tačnu adresu i vrijeme održavanja, kao i
- kontakt telefon za prijavu-potvrdu učešća od strane nevladinih organizacija

Član 16.

Komisija vrši selekciju projekta koji, uz prijavu na konkurs podnosi nevladina organizacija, cijeneći pritom sljedeće kriterije:

Pozitivni kriteriji

1. Vezanost projekta za oblasti navedene u članu 7. ove odluke,
2. Prednost imaju organizacije, čiji projekt uključuje i angažovanje volontera,
3. Dosadašnje iskustvo i uspjesi u sličnim projektima na domaćem i međunarodnom nivou, te učešće u Programu kulturno-sportskih aktivnosti općine u tekućoj godini,
4. Jasan - logičan naziv projekta,
5. Projekt realizacijom uključuje društveno marginalizovane grupe u društvenu zajednicu,
6. Definisanaost projekta u geografskom, socijalnom i kulturnom kontekstu,
7. Specifični ciljevi su strateški, mjerljivi, brojivi i realistični i izraženi su u finansijskom planu organizacije za tekuću godinu,
8. U projektu (dio - uticaj na ciljnu grupu) očekivani rezultati projekta izraženi su kroz kvalitativne indikatore,
9. Dio/ostatak sredstava za projekt, čiji je samo jedan segment kandidovan za finansiranje iz sredstava Budžeta Općine, finansira se iz drugih izvora sredstava,
10. Procenat vlastitog učešća u projektima,
11. Realna procjena visine iznosa sredstava potraživanih iz Budžeta općine za realizaciju projekta,
12. Podudarnost budžeta sa aktivnostima navedenim u njemu,
13. Jasna definicija ciljne grupe,
14. Efektivnost (vrijednost vezana za novac koji se ulaže),
15. Ekonomska opravdanost projekta izražena kroz ekvivalentno ostvarivanje općedruštvenog interesa, s posebnim osvrtom na masovnost i razvojnu funkciju cilja obuhvaćenog projektom,
16. Kalendar aktivnosti sa tačno određenim datumima za ostvarenje ciljeva (precizan vremenski pregled aktivnosti usklađen sa Programom kulturno-sportskih aktivnosti i Odlukom o Jablaničkom ljetu),

17. Spremnost za saradnju sa drugim nevladinim organizacijama i organima i institucijama javnog sektora,
18. Partnerski odnos sa drugom nevladinom organizacijom ili organom - institucijom iz javnog sektora u realizaciji projekta,
19. Jasna raspodjela administrativnih odgovornosti (odgovorne osobe),
20. Aktivnosti ograničene na teritoriji općine Jablanica,
21. Uzimanje u obzir budžeta koji je na raspolaganju,
22. Samoodrživost projekta,
23. Da se kandidovani projekti udruženja poklapaju sa predloženim projektima iz Kalendara kulturno-sportskih aktivnosti za tekuću godinu i razvojni projekti iz strateškog plana razvoja Općine Jablanica.

Eliminatorni kriteriji

1. Nedostaju formalni uslovi za kandidovanje projekta (nepotpuna ili netačna dokumentacija)
2. Projekt odražava ozbiljno neznanje i predrasude vezane za problem
3. Projektu nedostaje jasan prikaz rezultata-uspješnosti u dijelu unutrašnjeg vrednovanja.
4. Aktivnosti koje se planiraju van Općine Jablanice neće se razmatrati
5. Prijedlog projekta je u odgovarajućoj formi, ali nedostaju ključne informacije
6. Aktivnosti predviđene projektom već postoje.

Član 17

Za ocjenu projekta prema pozitivnim kriterijima koristi se skala od 0 do 10 poena za svaki kriterij pojedinačno.

Svaki član Komisije dodjeljuje bodove za svaki od pozitivnih kriterija.

Konačna ocjena projekta predstavlja zbir bodova svih članova Komisije podijeljen brojem članova Komisije (prosječna ocjena projekta).

Ukoliko primjena nekog od eliminatornih kriterija ni rezultat ocjene svih članova Komisije pojedinačno, odluka o primjeni eliminatornog kriterija se donosi 2/3 većinom ukupnog broja članova Komisije.

Nevladinim organizacijama učesnicama konkursa može biti odobreno maksimalno tri projekta u tekućoj godini.

Član 18.

Komisija donosi prijedlog odluke rukovodeći se ocjenom projekta na osnovu kriterija propisanih ovom odlukom.

U slučaju da dva ili više projekata dobije isti broj bodova, a raspoloživa sredstva nisu dovoljna za njihovo finansiranje, sredstva će se dodijeliti projektu koji po ocjeni najmanje 2/3 ukupnog broja članova Komisije uspješnije zadovoljava ili pomaže zadovoljenje jedne od prioritarnih potreba građana.

Komisija je dužna da donese prijedlog odluke o raspodjeli sredstava u roku od 30 dana od dana isteka roka konkursa.

Član 19.

Odluku o raspodjeli sredstava će biti objavljena u istom sredstvu masovne komunikacije u kojem je objavljen Konkurs za dodjelu sredstava nevladinim organizacijama.

Član 20.

Nakon donošenja odluke o raspodjeli sredstava i javnog objavljivanja odluke OV –a, Načelnik Općine zaključuje ugovor sa nevladinom organizacijom, kojim se uređuju međusobna prava i obaveze.

Član 21.

Komisija je dužna da pokrene postupak prenosa sredstava dodijeljenih nevladinoj organizaciji u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o dodjeljivanju sredstava, u ukupnom iznosu ili ratama čiji su iznosi i rokovi precizirani zaključenim ugovorom.

Član 22.

Nevladine organizacije kojima su dodijeljena sredstva za projekte podnose Komisiji izvještaj o realizaciji projekta sa finansijskim izvještajem, do isteka godine za koju su sredstva dodijeljena.

Član 23.

Komisija podnosi Općinskom vijeću izvještaj o realizaciji sredstava Budžeta Općine Jablanica opredijeljenih za nevladine organizacije po konkursu za tu godinu.

Izvještaj se podnosi u prvom kvartalu naredne godine za prethodnu godinu.

Član 24.

Dokument «Polazne osnove za rad Komisije za kapitalno planiranje i raspodjelu sredstava za projekte nevladinih organizacija» čini sastavni dio ove Odluke.

Član 25.

Ova odluka stupa na snagu od dana objavljivanja u »Službenom glasniku« općine Jablanica.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
OPĆINA JABLANICA
OPĆINSKO VIJEĆE
Broj: 02-02-892-6 –AI/07-XXVIII
Jablanica, 25.04.2007. godine

PREDSJEDNIK OV-a
Mate Mijić, ing.stroj.

POLAZNE OSNOVE ZA RASPODJELU SREDSTAVA ZA PROJEKTE NEVLADINIH ORGANIZACIJA

I UVODNI DIO

Imajući u vidu činjenicu da Zakon o udruženjima građana i fondacijama u Bosni i Hercegovini ne reguliše oblast saradnje lokalne samouprave sa nevladinim sektorom, niti propisuje obavezu njihovog finansiranja od strane lokalne uprave Općina je preduzela aktivnosti na izradi propisa koji će nadomjestiti ovu pravnu prazninu.

Osnovni motiv za aktivnosti u ovoj oblasti predstavlja nedvosmisleno opredjeljenje Općine Jablanica da podrži rad i razvoj nevladinog sektora na svojoj teritoriji, imajući u vidu zajednički interes i zajedničke vrijednosti koje ostvaruje nevladin i javni sektor, u cilju razvoja demokratskog društva.

Upravo navedeni razlozi motivisali su Općinu Jablanica da Budžetom predvidi određen iznos sredstava za raspodjelu nevladinim i drugim organizacijama, a Općinsko vijeće da uredi postupak raspodjele sredstava, po kriterijima koji zadovoljavaju standarde demokratski razvijenih zemalja i na taj način doprinese afirmaciji kvalitetnih projekata nevladinih organizacija, čime se pruža konstruktivna podrška jačanju ovog sektora.

Općina Jablanica usvaja strategiju da ova i sva buduća sredstva, opredjeljena u istu svrhu, budu rapodijeljena samo za one projekte nevladinih organizacija, koji svojim kvalitetom i definisanim ciljevima daju značajan i konstruktivan doprinos razvoju općine i demokratskih institucija. Na taj način se stimuliše razvoj nevladinog sektora, čiji je prioritetan cilj podizanje kvaliteta života građana i razvoj građanske-demokratske svijesti.

Ovim dokumentom se predviđa način i postupak raspodjele ne samo budžetskih sredstava predviđenih za finansiranje projekata nevladinih organizacija, već i raspodjele sredstava koje Općina dobiva od donatora, a namijenjena su razvoju i podršci nevladinom sektoru, ukoliko poseban ugovor između općine i donatora ne predviđa drugačija pravna rješenja.

Sadržina dokumenta pod nazivom Polazne osnove za rad Komisije za saradnju sa nevladinim organizacijama i dodjelu sredstava za projekte nevladinih organizacija (u daljem tekstu: Polazne osnove) predstavlja osnovu za normativno uređivanje odnosa i preduzimanje aktivnosti Općine Jablanica na planu saradnje sa nevladinim organizacijama.

Pri izradi Polaznih osnova, pošlo se od rješenja utvrđenih Zakonom o udruženjima građana i fondacijama u pogledu načina osnivanja, djelatnosti, prestanka i ostalih pitanja vezanih za nevladine organizacije.

Radi intenziviranja saradnje i kvalitetnijeg zaživljavanja odnosa lokalne uprave i nevladinih organizacija, preporučuje se organima lokalne uprave da zaduže po jednog službenika za komunikaciju sa nevladinim organizacijama. Podaci o imenima i kontakt telefonima ovog službenika trebada budu objavljeni u sredstvima javnog informisanja ili na web stranici općine.

Sredstva za finansiranje projekata nevladinih organizacija obezbjeđivala bi se u Budžetu Općine, a uslovi, način raspodjele i kriteriji za raspodjelu budžetskih sredstava, kao i određivanje Komisije za raspodjelu sredstava za projekte nevladinih organizacija (u daljem tekstu: Komisija) utvrđivali bi se Odlukom, koju donosi Općinsko vijeće.

II KOMISIJA

Raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama, nakon što sprovede Javni konkurs, vršila bi Komisija, koju bi imenovalo Općinsko vijeće (može biti novoformirana ili neka već postojeća komisija). Sredstva dodijeljena odlukom OV – a, prenose se na račun nevladinih organizacija, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu akta o dodjeljivanju istih ili sukcesivno u rokovima i iznosima naznačenim u ugovoru potpisanom između Općine i nevladine organizacije. Pomenutim ugovorom se definišu prava i obaveze između Općine, kao davaoca sredstava i nevladine organizacije, kao korisnika sredstava dobivenih na osnovu Javnog Konkursa.

U cilju što boljeg informisanja nevladinih organizacija o budžetskim sredstvima općine, predviđenim za finansiranje projekata, kao i pitanjima vezanim za postupak aplikacije, uslove i zahtjeve vezane za konkurs preporučuje se da osoba za saradnju sa NVO – ima Općine Jablanica organizuje sastanak sa NVO-ima, u kojem bi ista imala obavezu da pruži nevladinim organizacijama informacije od značaja za njihovo učešće na konkurs.

Preporučuje se, takođe, da nakon okončanja postupka selekcije projekata Načelnik Općine organizuje sastanak sa nevladinim organizacijama dobitnicima sredstava za projekte, na kojem će se objaviti zaključci i odluka OV – a o izabranim projektima, kao i datum potpisivanja ugovora između općine i nevladine organizacije.

Raspodjela sredstava vrši se na osnovu Javnih konkursa (u daljem tekstu: Konkurs/i) koje raspisuje Komisija za svaku godinu.

Predviđena dva konkursa se raspisuju alternativno, tj. ako kandidovani projekti na Prvom Konkursu ne budu po kvalitetu ili stepenu dorade urađeni po standardima i kriterijima za selekciju, pruža se druga prilika za apliciranje, i time omogućuje njihova dorada/dopuna, ali i prijavljivanje sasvim novih projekata dovršenih u periodu između dva konkursa.

Konkurs se može objaviti na web stranici Općine Jablanica, u dnevnim listovima ili Službenom glasniku općine Jablanica. Konkurs za raspodjelu sredstava traje 30 dana od dana objavljivanja. Komisija bi bila obavezna da napravi selekciju projekata u roku od 30 dana, od dana isteka roka Konkursa.

Komisija vrši selekciju projekata, koje uz prijavu na Konkurs podnose nevladine organizacije, koristeći pritom Kriterije propisane Odlukom Općinskog vijeća o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama (u daljem tekstu: Odluka Općinskog vijeća).

Odluku o raspodjeli sredstava, osoba za odnose s NVO – ima je dužna da objavi na web stranici Općine Jablanica, dnevnim listovima ili Službenom glasniku Općine Jablanica koristeći isto sredstvo masovnih komunikacija, posredstvom kojeg je objavila i Javni Konkurs.

Komisija bi bila dužna da sačini Završni izvještaj o svom radu, koji podnosi OV – u na usvajanje.

III NAČIN VREDNOVANJA PROJEKATA - LISTA ZA PROVJERU

Svaka nevladina organizacija (u daljem tekstu: NVO) treba da popuni formular. Ne treba koristiti skraćenice. Pravni status treba naznačiti u formularu, mada treba da bude dostavljen i dokument o registraciji. Ukoliko organizacija ne dostavi dokument, neće biti isključena iz nadmetanja. Umjesto toga, Komisija treba da zatraži od NVO da dostavi taj dokument (odrediti rok: do kraja sastanka na kome će biti donesena odluka, na primjer). Organizacije koje nisu registrovane neće se uzimati u obzir.

Princip za selekciju projekata je iskustvo u realizaciji projekata nevladine organizacije. Ovo znači da će NVO-i koji imaju iskustvo u aktivnostima, koje predlažu imati prednost nad NVO-ima koje su ranije registrovane, ali neiskusne u posebnim aktivnostima u vezi sa njihovim prijedlogom projekta. Nadalje, «stara» organizacija koja predlaže nove aktivnosti može se smatrati nedovoljno ozbiljnom, ukoliko ta promjena ni na odgovarajući način objašnjena, ali može se smatrati i promjenom zbog donatora.

Organizacija koja ima određeni broj sličnih aktivnosti (ukazuje na strateško razmišljanje i stručnost unutar NVO-a) imaće prednost u odnosu na NVO, koja ima mnogo različitih aktivnosti (što nadalje može ukazivati na to da je NVO uglavnom okrenuta ka donatorima, a ne realnim potrebama građanskog društva)

Organizacija koja ima volontere treba da dobije pozitivne «poene». Organizacija koja je imala velike projekte, a samim tim i velika finansijska sredstva od donatora- velike budžete, će se smatrati dobrim kandidatom. Postoje dva razloga za to: veliki budžeti znače da je ta organizacija iskusnija u odgovorajućoj izradi projekata i budžeta projekata. Sa druge strane, činjenica da je NVO aplicirala za relativno malu sumu iz Budžeta Općine ukazuje na strateško razmišljanje i volju da se uloži značajan trud u pisanje prijedloga.

NVO-i sa značajnim brojem (više od 5 npr.) relativno malih budžeta treba smatrati dobrim kandidatima, jer oni imaju upravo ono iskustvo sa budžetima za projekte koji se mogu finansirati iz sredstava predviđenih Općinskim Budžetom.

Ukoliko su partnerske organizacije posebno pomenute u prijedlogu, to treba smatrati pozitivnim. Ukoliko su partneri iz javnog sektora, to treba da donese dodatne pozitivne «poene».

Opis projekta

Ciljna grupa treba da bude jasno definisana. Treba da se poklapa sa propozicijama koje su navedene u Konkursu.

Statistički podaci treba da budu prikazani (ukoliko postoje) što treba da donese pozitivne «poene». Treba da bude naveden broj korisnika, godište i pol (ukoliko se analizira pitanje polova, ovo treba da donese dodatne «poene»).

NVO treba da objasni kako je do sada komunicirala sa ciljnom grupom i kako je obezbijedila njihovo učešće u svim fazama planiranja i pisanja prijedloga projekta (ukoliko je ovo eksplicirano, treba da donese dodatne pozivne «poene»).

Opis projekta treba da uključi opis problema koji je analiziran/uočen i promjenu u zajednici, koju članovi nevladine organizacije žele da ostvare kroz predloženi projekt. Projekt treba da bude opisan u geografskom, socijalnom i kulturnom kontekstu uz precizan vremenski okvir. Cilj projekta treba da objašnjava što NVO želi da postigne (rezultat) i kako će to uticati na ciljnu grupu (uticaj). Za svaki spomenuti detalj će biti davani pozitivni poeni, ili negativni (0 poena) ukoliko ovi podaci nedostaju.

NVO-i treba da pruže detaljne informacije o tome na koji način planiraju da ostvare navedene ciljeve. Specifični ciljevi treba da ostvare navedene glavne ciljeve.

Pozitivni poeni će biti dodjeljivani za svaku od spomenutih karakteristika aktivnosti ili negativni (izostanak poena dodjelom 0) ukoliko aktivnosti ne mogu proći provjeru u stvarnosti. Aktivnosti treba da su u bliskoj vezi sa ciljnom grupom, kao što se navodi u Konkursu, a NVO treba da objasni na koji način su oni povezani. Poeni će izostati ukoliko ovo objašnjenje izostane.

Objašnjenje zašto je projekt neophodan treba da se zasniva na detaljnom prikupljanju informacija u primarnoj fazi projekta.

Svi navodi u projektu koje budu odražavali neznanje ili predrasude također će biti posmatrane kao negativni.

Opis aktivnosti po mjesecima (kalendar aktivnosti) treba da bude logičan i detaljan. U zavisnosti od vrste aktivnosti, ovo treba ocjenjivati od slučaja do slučaja. Komisija treba da traži realno planiranje (na primjer, previše zadataka u jednom mjesecu treba da se smatra slabim planiranjem i ne treba dodjeljivati poene osim 0). Nesposobnost da se aktivnosti razrade po mjesecima - ukoliko nisu dovoljno detaljne - mogu dobiti 0 poena.

Treba navesti ime odgovorne osobe - ukoliko ova informacija nedostaje, to treba smatrati previdom. Komisija treba da od NVO zatraži da, što je prije, moguće pruži tu informaciju (bilo bi previše rigorozno da se prijedlog zbog ovog odbije, jer ime treba da već bude navedeno pod brojem 1 u drugom dijelu formulara za prijedlog projekta). Ukoliko imena nedostaju i pod brojem 1, ovo treba posmatrati kao eliminatorni faktor (Komisija raspravlja od slučaja do slučaja).

Očekivani rezultati projekta

Uticaj na ciljnu grupu - ovdje treba spomenuti kvalitetne indikatore, što će se smatrati pozitivnim. Detaljniji i bolje razvijeni indikatori će donijeti više pozitivnih «poena». Ukoliko je naveden neki drugi «vanredni» efekt, to može donijeti dodatne pozitivne «poene». Međutim, ne treba očekivati da će grupe doći do jasnih indikatora - u tom slučaju Komisija treba da se usredotoči na razumna, logična objašnjenja. U slučaju da ovo objašnjenje nedostaje, prijedlog bi trebao da bude eliminisan.

Kvantitativni indikatori treba da budu jasni - brojevi treba da budu realni i dobro objašnjeni. Svaka indikacija detaljnije analize treba da bude posmatrana kao pozitivna. Izostanak kvantitativnih indikatora treba da bude eliminatorni faktor - osim ako je projekt inovativan i odsustvo kvantitativnih indikatora ima dobro objašnjenje, a kvalitativni indikatori su dobro razvijeni.

Održivost - ukoliko projekt ima logičan kraj i vidljive rezultate onda se on ocjenjuje pozitivno. Pozitivno se ocjenjuje i ukoliko je obezbijeđen i drugi donator (treba uzeti u obzir i veoma dobre projekte kojima ni u potpunosti osigurano finansiranje).

Kriteriji uspješnosti za evaluaciju

Treba imati na umu da bi evaluacija trebalo da bude nerazdvojni dio svakog projekta i zbog toga planirana u prijedlogu projekta. Ovo je važno jer podsjeća nevladine organizacije da uključe početne podatke. To bi trebalo da im omogući da izmjere razliku između početne i krajnje pozicije (kroz kvalitativne i kvantitativne indikatore). Evaluacija može biti unutrašnja (ovo treba spomenuti kao obavezno) i eksterna, gdje je to moguće. Navođenje eksterne evaluacije također donosi dodatne pozitivne «poene». Nedostatak kriterija uspješnosti je indikacija za eliminisanje projekta.

Budžet projekta

Budžet projekta treba da se podudara sa aktivnostima opisanim u prijedlogu projekta.

Sve nedosljednosti treba da donesu 0 poena. Prevelika suma za bilo koju stavku će također značajno umanjivati poene. Detaljne cifre će donijeti pozitivne poene kao i uključivanje «skrivenih troškova» na koje se obično zaboravi (što ukazuje na iskustvo i dobro praksu u izradi budžeta).

Sredstva treba da budu uplaćena na račune NVO-a. U ovom slučaju određena suma će biti potrošena na razne poreze i NVO će biti unaprijed upozorene da to uključe u budžet. Ukoliko je NVO to unaprijed uradila, to joj donosi dodatne pozitivne poene.

IV PROJEKTNI ZADATAK ZA KOMISIJU NVO FONDA

Zadaci članova Komisije

1. Da učestvuju u pripremnoj fazi (konsultacije o kriterijima, procedurama i drugim detaljima);
2. Priprema konkurs za NVO-e;
3. Organizuju oglašavanje Javnog konkursa u Općini;
4. Nadgledaju implementaciju procedura tokom perioda oglašavanja
5. Organizuju i nadgledaju pregled svih prijedloga projekata;
6. Čitaju sve prijedloge koji se poklapaju sa kriterijima
7. Učestvuju u donošenju odluke u vezi sa raspodjelom sredstava prema kriterijima iz Odluke
8. Ako je potrebno, kontaktirati NVO prije nego što svoje prijedloge upute OV – u na usvajanje
9. Obezbijede vođenje zapisnika sa sastanaka Komisije;
10. Sačinjava Izvještaj o svom radu i obrazlaže odluke o selekciji;

11. Komisija objavljuje svoje odluke, a zapisnik sa sastanka Komisije na kome se donosi odluka dostupan je nevladinim organizacijama na njihov zahtjev, u periodu koji odredi Komisija.
12. Dogovore se o izvještavanju i o rasporedu izvještavanja sa NVO-ima koji su pobijedili na javnom konkursu;
13. Čitaju izvještaje koje bi NVO-i trebalo da podnesu prema rasporedu i kontaktiraju ukoliko se zahtijevaju dodatna pojašnjenja tokom perioda implementacije projekta;

Procedura

- Prilikom imenovanja treba imati na umu kriterije stručnosti, kompetentnosti, sposobnosti i nezavisnosti.
- Rad Komisije treba da bude transparentan. Ovo znači da imena članova Komisije treba da budu poznata i treba da se nalaze u oglasu za javni konkurs;
- Članovi Komisije treba da učestvuju u svim fazama rada. Zadaci i raspored rada treba da budu dogovoreni konsenzusom. Ukoliko to nije moguće, Predsjednik Komisije će donijeti konačnu odluku;
- Vrednovanje prijedloga projekta će biti vršena kroz diskusiju i glasanje koje bi trebalo da bude javno (svi članovi Komisije treba da saopšte i objasne drugima svoje mišljenje o prijedlozima projekata);
- Raspored glavnih sastanaka treba da bude, barem okvirno, unaprijed dogovoren (objavljivanje konkursa, preliminarni sastanak i konačno donošenje odluka). O svim drugim dodatnim sastancima članovi Komisije treba da budu obaviješteni 24 sata unaprijed.

Konflikt interesa

Članovi Komisije treba da objave konflikt interesa i povuku se iz donošenja odluka o dotičnom projektu ukoliko imaju konflikt interesa.

Konflikt interesa je definisan kao:

- porodični odnos (roditelji, djeca, braća, sestre su članovi nevladinih organizacija koje podnose prijedlog),
- poslovni odnos (članovi Komisije treba da objave ukoliko su članovi Odbora, volonteri ili konsultanti neke od NVO, koja je podnila prijedlog projekta).

Članovi Komisije ne treba da komentarišu prijedloge ili bilo koja druga pitanja u vezi rada Komisije sa drugima. Nije dozvoljeno prenositi detalje vezane za bilo koji segment rada Komisije.

Procedura za rješavanje konflikta

Ukoliko član komisije ne prijavi konflikt interesa, to lice će biti isključeno iz rada Komisije i zamijenjeno, o čemu se blagovremeno obavještava organ nadležan za imenovanje Komisije.

V KRITERIJI ZA VREDNOVANJE PROJEKATA

Na prvoj sjednici Komisije, nakon otvaranja zapečaćenih koverata pristupa se prvom (grubom) odabiru projekata.

Kriteriji za grubu odabir uključuju:

- Prijedloge koji nisu bili podnijeti na vrijeme . U Konkursu također treba navesti tačno vrijeme za predaju prijedloga.
- Prijedloge koji nisu podnijeti u odgovarajućoj formi
- Projekte koji se ne odnose dijelom ili u cjelini na Općinu Jablanica se neće razmatrati.

Odabir prijedloga projekata: Procedure i kriteriji za eliminaciju

Svi članovi Komisije treba da uzmu učešće u odabiru projekata. Odluke treba donositi na sastanku - ako je moguće odjednom da bi se obezbijedio jednaki tretman svih projekata. Komisija po potrebi obezbjeđuje kopije predloženih projekata za sve članove Komisije. Vrednovanje treba da obuhvati svaku stavku forme prijedloga.

Donošenje konačne odluke: procedure i kriteriji

1. NVO-i mogu podnijeti više prijedloga projekata. Ovo ne treba smatrati negativnim, iako više prijedloga neće povećati njihove šanse da dobiju sredstva.
2. Održivost je ključ kvaliteta prijedloga projekta. Međutim, ako NVO ima veoma dobar prijedlog (predlažu aktivnosti koje ne postoje a veoma su važne i u interesu zajednice) i ne može dati dokaz da će projekt biti finansiran i poslije perioda trajanja projekta, onda o ovome treba pažljivo suditi.
3. Ako predloženi budžet predstavlja dio većeg budžeta projekta i NVO očekuje sredstva sa druge strane, važno je da se provjeri buduća finansijska perspektiva projekta. Prije donošenja odluke o raspodjeli sredstava iz općinskog Budžeta, komisija bi trebalo da provjeri koliko su sigurna sredstva koja će dodijeliti drugi donator. Zbog toga sredstva koja će obezbijediti drugi donator treba smatrati pozitivnim doprinosom kvalitetu prijedloga projekta. Ovo će također zahtijevati pažljivije sagledavanje.
4. Ako prijedlozi projekata ne zadovoljavaju u dovoljnoj mjeri propisane kriterije i samim tim nisu zadovoljavajućeg kvaliteta i značaja, Komisija može donijeti odluku da se sredstva ne dodjeljuju uopšte.
5. Budžet projekta je usklađen sa administrativnim troškovima ako sadrži i troškove telefona, struje, poštarine, Interneta, troškove revizije (Poslovni prostor - moguće da se finansiraju prostorije – o tome se raspravlja/sudi od slučaja do slučaja).
6. Plate zaposlenih ne bi trebale da budu uključene u administrativne troškove. O sumi za plate će biti raspravljano i suđeno prema vrsti aktivnosti i drugim elementima. Uopće, projektima koji su održivi i zahtijevaju manje sredstava za plate, će biti dat prioritet.

U slučaju da je potrebno specifično mišljenje, Komisija će pozvati stručnjaka za određenu oblast da pomogne u vrednovanju prijedloga projekata.

- Samo jedna osoba iz Općine treba da bude zadužena sa primanje prijedloga projekata nevladinih organizacija. Ova osoba ne smije da otvara zapečaćenu kovertu koji sadrži prijedlog projekta sa ostalom potrebnom dokumentacijom. Ova osoba treba da zavodi prijedloge (napiše redni broj na svakom formularu) i drži ih na sigurnom mjestu koje je unaprijed dogovoreno;
- Prijedlozi treba da budu zaključani čitavo vrijeme trajanja Konkursa;
- Svi projekti treba da budu zavedeni - dnevna evidencija je važna; zbog toga osoba koja je zadužena za prijem prijedloga projekta treba da podnosi dnevne izvještaje Predsjedniku Komisije (broj primljenih prijedloga, primjedbe, zapažanja, itd.);

Sugestija: Bilo bi dobro da se na šalteru nalazi knjiga utisaka, gdje bi NVO mogla da ubilježi svoje mišljenje, sugestije, poteškoće, itd vezano za prijavu i učešće na Konkursu.

Podsjetnik

U toku trajanja javnog konkursa za NVO Fond, važno je imati na umu slijedeće:

- Postaviti jasne informacije za NVO na ulazu u zgradu Općine (gdje se mogu uzeti obrasci, kako i gdje se podnose prijedlozi, itd);
- Treba obezbijediti dovoljan broj obrazaca tokom trajanja javnog konkursa;
- Ista osoba treba da bude zadužena za izdavanje obrazaca i da vodi dnevnu evidenciju o broju obrazaca koji su izdati;
- NVO može dobiti samo jedan obrazac za jedan projekt;

- Na vidljivom mjestu na ulazu u zgradu Općinu treba postaviti informaciju u vezi «Javnog konkursa za NVO Fond». Ova informacija treba da bude na vidnom mjestu od prvog dana Konkursa

Izrada Završnog izvještaja

Nakon okončanog konkursa, donošenja odluke i potpisivanja ugovora pristupa se izradi Završnog izvještaja, slijedeće sadržine:

- Redni brojevi prijedloga projekata
- Nazivi projekta
- Naziv svih NVO-a
- Precizna informacija o fazama rada i jasno definisani raspored,
- Sadržaj Odluke Komisije sa obrazloženjem
- Zaključci sa prijedlog daljih koraka i mjera, u cilju poboljšanja saradnje nevladinog sektora i Općine Jablanica .

ANEKS II

OCJENA KVALITETA USLUGE KOJU PRUŽA IMPLEMENTATOR PROJEKTA (NVO)

Prilikom ocjene kvaliteta pružene usluge, koristiće se kriteriji na osnovu kojih će se implementatori projekta (nevladine/neprofitne organizacije - dobavljači) svrstati u grupu A, B ili C. Za sve implementatore projekata (dobavljače), rukovodilac službe će, podnijeti prijedlog ocjene kvaliteta izvršene usluge tokom realizacije projekta na *Listi za ocjenu kvaliteta usluge (dobavljača usluge)* Općinskom načelniku ili Q Menadžeru. Općinski načelnik ili Q Menadžer, zajedno sa Komisijom za otvaranje i prihvatanje ponuda i rukovodiocem službe, analizira i verifikuje predložene ocjene. Ocjenjivanje će se vršiti u redovnim intervalima od najmanje 6 mjeseci. (Ovo pravilo ne važi za eventualne certificirane nevladine organizacije čije će se ažuriranje podataka vršiti jednom godišnje u skladu sa normom ISO 9001 : 2000).

Ocjena se sastoji iz tri komponente:

- Kvalitet izvršene usluge/isporučenog proizvoda – nosi maksimalno 70 poena
- Rok isporuke – nosi maksimalno 15 poena
- Način upravljanja sredstvima i izvještavanje – nosi maksimalno 15 poena

Kriterij za ocjenjivanje:

A – Pouzdani dobavljači

Nevladine organizacije koje su prema *Listi za ocjenu kvaliteta usluge (dobavljača usluge)* ocjenjene sa 90 - 100 poena. (ukoliko dobavljač ima certifikat usklađenosti sistema kvaliteta sa ISO 9000 standardima ili je akreditovan), automatski se stavlja u rang A dobavljača).

B – Dobavljači koji trebaju poboljšati sistem kvaliteta

Nevladine organizacije koje su prema *Listi za ocjenu kvaliteta usluge (dobavljača usluge)* ocjenjene sa 70 - 89 poena, treba da poboljšaju svoj sistem kvaliteta, ukoliko žele da ostanu na Listi odobrenih dobavljača.

C – Nepouzdana dobavljači

Nevladine organizacije koje su prema *Listi za ocjenu kvaliteta usluge (dobavljača usluge)* dobili manje od 70 poena ne mogu se, u narednom periodu, nalaziti na listi odobrenih dobavljača.

ANEKS III**LISTA ZA OCJENU KVALITETA USLUGE**

NAZIV ORGANIZACIJE:

ADRESA:

TELEFON/FAX:

DATUM OCJENE:		
---------------	--	--

Kriteriji:		
A organizacija 90-100 poena	B organizacija 70-89 poena	C organizacija manje od 70 poena

Način ocjenjivanja:		
Kvalitet K max = 70 poena	Rok isporuke R max = 15 poena	Način upravljanja finansijama F max = 15

OCJENA:	Ocjena nakon šest mjeseci	Ocjena nakon realizacije projekta

	Kvalitet	Rokovi	Upravljanje finansijama	Ukupna ocjena A, B ili C
1.ocjena K + R + F				
2.ocjena K + R + F				
3.ukupna ocjena K + R + F				

Podaci o kvalitetu isporučenih usluga:
--

Ime i prezime saradnika koji je vršio kontrolu realizacije projekta.

Općina Jablanica,

ANEKS IV

KODEKS PONAŠANJA ZA NEVLADIN SEKTOR U BOSNI I HERCEGOVINI

PREAMBULA

Dolje potpisane organizacije nevladinog sektora, između ostalog registrirane kao udruženja i fondacije koje djeluju u BiH, privržene su temeljnim vrijednostima civilnog društva, unapređenju i poboljšanju kvaliteta življenja stanovništva, deprivilegiranih, hendikepiranih i marginaliziranih društvenih grupa, i kao takve čine nevladin sektor u Bosni i Hercegovini koji predstavlja značajnog partnera u ukupnim društvenim naporima za svestrani razvoj naše zemlje.

Mi, legitimni predstavnici nevladinog sektora u BiH, dobrovoljno potpisujemo ovaj *Kodeks² ponašanja za nevladin sektor u Bosni i Hercegovini* (u daljnjem tekstu: Kodeks), preuzimajući time obavezu kako u svoje ime, tako i u ime organizacija u kojima djelujemo, da ćemo poštivati i pridržavati se vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih Kodeksom.

Potpisivanjem Kodeksa, organizacija nevladinog sektora postaje punopravna članica Skupštine potpisnica *Kodeksa ponašanja za nevladin sektor u Bosni i Hercegovini*.

Definicije:

1. Referentni zvanični naziv Kodeksa ponašanja je *Kodeks ponašanja za nevladin sektor u Bosni i Hercegovini*.
2. Kodeks ponašanja predstavlja skup osnovnih normi, principa i vrijednosti utvrđenih s ciljem standardiziranja ponašanja i djelovanja nevladinog sektora.
3. Potpisnica Kodeksa je organizacija nevladinog sektora koja se složila da prihvati i da se pridržava osnovnih normi, principa i vrijednosti utvrđenih ovim Kodeksom.

1. STANDARDI PONAŠANJA

1.1. Orijentacija ka čovjeku i njegovim osnovnim interesima i potrebama

1.1.2. Naše ukupne napore i cjelokupni angažman vidimo kao polaznu osnovu i svojevrsni stimulans za građane i lokalne društvene zajednice da se aktivno uključe u rješavanje svojih problema. Podržavajući ih u tome i jačajući njihovo samopouzdanje, mi se zalažemo za njihovo puno i aktivno učešće u procesima donošenja odluka o pitanjima koja se tiču njihovog svakodnevnog života.

1.2. Osnovni principi djelovanja

1.2.1. Djelovat ćemo u skladu s principom solidarnosti, osnovnim prioritetima i ciljevima društvenih zajednica koje one same utvrde.

1.2.2. U našem djelovanju ćemo poštivati, promovirati i jačati najviše međunarodne standarde u oblasti zaštite ljudskih prava.

2 Koristimo ovu priliku da se zahvalimo America's Development Foundation za finansijsku podršku u prvim sveobuhvatnim konsultacijama koje smo obavili u pripremi i izradi prvog Nacrta ovog dokumenta. Također, želimo istaći doprinos Fonda otvoreno društvo BiH – SOROS, Olof Palme International Centra, International Rescue Committee i Centra za promociju civilnog društva koji su nam pružili finansijsku podršku u ranoj fazi priprema za debate koje su dovele do izrade Nacrta sporazuma. Također želimo istaći ogroman doprinos i podršku koju nam je pružila Evropska komisija i USAID, uz čiju pomoć je rad na izradi konačnog prijedloga dokumenta doveden do kraja.

1.2.3. U najvećoj mogućoj mjeri pokušat ćemo uključiti sve zainteresirane građane odgovarajućih lokalnih društvenih zajednica kao odgovorne aktere i partnere u osmišljavanju, realizaciji i evaluaciji naših projekata i programa.

1.2.4. Poštivat ćemo znanje i iskustvo lokalnih zajednica i stanovništva, kulturu, vjeru i osnovne vrijednosti zajednice u kojoj djelujemo, dignitet i integritet svakog pojedinca, ne primjenjujući i ne podržavajući u svom djelovanju ono što bi eventualno vodilo gušenju pojedinca i zajednice.

1.2.5. Naše programe ćemo koncipirati polazeći od stvarnih potreba stanovništva, vodeći računa o zaštiti okoline i dobrobiti cijele zajednice.

1.2.6. Naši programi će biti planirani, koncipirani, implementirani, praćeni i ocjenjivani uz puno poštivanje principa ravnopravnosti i uz aktivnu ulogu i sudjelovanje onih kojih se tiču.

1.2.7. Najveći mogući obim vlastitih raspoloživih sredstava usmjeravat ćemo prema korisnicima naših usluga.

1.2.8. Odnos prema korisnicima naših programa, donatorima i općoj javnosti mora biti korektan, zasnovan na zajedničkim interesima i stavovima potpisnika Kodeksa.

1.3. Osnovni principi na kojima se zasnivaju međusobni odnosi predstavnika nevladinog sektora

1.3.1. Međusobni odnosi organizacija nevladinog sektora u BiH moraju biti zasnovani na principima tolerancije, međusobnog uvažavanja i razumijevanja.

1.3.2. Nećemo nikada zloupotrebljavati bilo kakvu povjerljivu informaciju distribuiranu među potpisnicama - organizacijama nevladinog sektora radi pridobijanja vlastite koristi ili koristi za pojedinačnog predstavnika nevladinog sektora.

1.3.3. Nećemo nikada iznositi neutemeljene, neargumentirane i neprovjerene izjave, niti biti kritični prema drugima bez pravih dokaza, niti svojim izjavama doводитi u zabludu ostale organizacije nevladinog sektora, potpisnice Kodeksa.

1.3.4. Svaka potpisnica svojim ukupnim ponašanjem ne smije činiti bilo kakve radnje koje će otežavati rad organizacija nevladinog sektora u BiH.

1.3.5. Ukoliko je jedna organizacija nevladinog sektora u mogućnosti, mora pružiti odgovarajući oblik podrške drugim organizacijama nevladinog sektora potpisnicama Kodeksa u cilju njihovog osnaživanja ili poboljšanja uspješnosti u daljnjem obavljanju pozitivnih programskih opredjeljenja.

2. PRAVEDAN ODNOS I JEDNAKOST

U svim našim aktivnostima i odnosima sa zainteresiranim partnerima, članovima lokalne zajednice i javnošću u cjelini promovirat ćemo i dosljedno primjenjivati pravedan odnos, nepristranost i ravnopravnost, bez obzira na vjeroispovijest, spol, dob, klasnu, socijalnu, etničku, nacionalnu, religijsku, političku ili bilo kakvu drugu pripadnost ili opredijeljenost.

U svim našim aktivnostima i odnosima ćemo primjenjivati i promovirati princip multietničnosti i međusobnog poštivanja i tolerancije.

3. MORALNI I ETIČKI INTEGRITET

3.1. Strogo ćemo voditi računa da ni na koji način ne budemo uključeni i povezani s bilo kojim aktivnostima i pojavama koje bi vodile eventualnim zloupotrebama i obmanama javnosti, korisnika naših usluga i donatora.

3.2. Koristit ćemo sve raspoložive izvore, sposobnosti i ovlaštenja naših organizacija za suzbijanje društveno štetnih pojava, zloupotrebe i obmane stanovništva i donatora, u različitim oblastima i na različitim nivoima društvenog djelovanja.

4. TRANSPARENTNOST I ODGOVORNOST U RADU

4.1. U našim odnosima sa organima vlasti i članovima lokalne zajednice, s javnošću, našim donatorima i drugim potencijalnim partnerima bit ćemo transparentni i odgovorni, koristeći svaku priliku da redovno i što potpunije informiramo javnost o našim aktivnostima, izvorima i načinu korištenja sredstava.

4.2. Spremni smo prihvatiti uvođenje prakse godišnjeg izvještavanja o našem poslovanju i stavljanje takvih izvještaja na uvid javnosti preko javnih medija, u skladu s finansijskim mogućnostima svake potpisnice. U skladu sa zakonima i ugovorima podnijet ćemo odgovarajuće (tražene) periodične revizorske, narativne i finansijske izvještaje o našem radu i poslovanju.

4.3. U svome djelovanju pridržavat ćemo se pozitivnih zakonskih, podzakonskih i drugih propisa koji su na snazi u BiH, te međunarodnih standarda za nevladin sektor.

5. DOBRO UPRAVLJANJE

5.1. Sve organizacije potpisnice ovog Kodeksa moraju imati verificiran statut ili drugi odgovarajući akt u kojem je jasno definirana misija organizacije, osnovni ciljevi za koje se organizacija zalaže i utvrđena organizaciona struktura.

5.2. Nastavit ćemo sa usvajanjem pisanih programskih dokumenata u kojima ćemo promovirati i afirmirati dosljednu primjenu principa nacionalne i kulturne ravnopravnosti i prava na različitost, posebno u procesu rukovođenja i upravljanja našim organizacijama, politici zapošljavanja i strukturi rukovodnih i upravljačkih organa. Takvu politiku ćemo dosljedno provoditi u svim drugim našim aktivnostima, na način koji je u skladu s našim misijama i osnovnim interesima korisnika naših usluga.

5.3. Suzdržat ćemo se od svih aktivnosti i izbjegavat ćemo sve situacije u kojima može doći do sukoba ličnih i profesionalnih interesa.

5.4. Članovi najviših organa upravljanja u našim organizacijama volonterski će obavljati povjerene funkcije i zadatke, s tim da će im biti nadoknađeni nastali troškovi u vezi sa uobičajenim vršenjem tih funkcija i zadataka.

JASNO DEFINIRANA FINANSIJSKA POLITIKA

6.1. U aktivnostima u vezi s prikupljanjem, raspolaganjem i obračunom finansijskih i drugih sredstava poštivat ćemo integritet, kako pojedinaca, tako i integritet organizacija.

6.2. Prihvatit ćemo samo one finansijske grantove i druge vrste donacija čija je namjena u skladu s našom misijom, osnovnim ciljevima i kapacitetom organizacije i koji ni na koji način neće ugroziti njenu autonomiju i integritet.

6.3. Primjenjivat ćemo zakonom definiran finansijski i računovodstveni sistem koji će dati jasan i detaljan pregled svih troškova i osigurati da raspoloživa sredstva budu upotrijebljena u svrhe za koje su namijenjena.

AUTONOMIJA/NEZAVISNOST

7.1. Provodit ćemo samo one aktivnosti i uspostavljat ćemo samo takve odnose saradnje s našim partnerima u vlasti koji neće ugrožavati našu autonomnost, osnovne interese i misiju naše organizacije i interese korisnika naših usluga.

7.2. Uz puno i dosljedno poštivanje svih vrijednosti i tradicija lokalnih zajednica u kojima djelujemo, zalagat ćemo se da dosljedno sačuvamo svoju autonomnost/nezavisnost i nećemo prihvatiti bilo kakva nametanja i uvjetovanja koja bi mogla kompromitirati naše misije, principe i ciljeve za koje se zalažemo.

KOMUNIKACIJA I SARADNJA

8.1. U svim našim aktivnostima i odnosima partnerstva i podrške zalagat ćemo se za jačanje duha i atmosfere saradnje u najboljem interesu naših organizacija i u interesu korisnika naših usluga.

8.2. Promovirat ćemo sklad, saradnju i duh timskog rada i dosljedno ćemo se pridržavati standarda utvrđenih u ovom Kodeksu, kao osnovnom mjerilu naših odnosa kako unutar sektora, tako i u našim odnosima s vladinim i poslovnim sektorom u društvu.

8.3. Spremni smo dijeliti i razmjenjivati naše znanje, iskustva i informacije sa osnovnim ciljem da promoviramo zajedničko učenje i bolje međusobno razumijevanje.

8.4. U svim našim aktivnostima i odnosima partnerstva promovirat ćemo kulturu dijaloga te poštivati visoke principe nenasilne komunikacije.

PROMOCIJA RAVNOPRAVNOSTI

9.1. Zalagat ćemo se za ravnopravnost spolova i osiguranje ravnopravnog sudjelovanja u svim našim inicijativama za svestrani razvoj društva. Provođit ćemo takvu politiku i usvojiti takve procedure koje će promovirati i osigurati dosljednu primjenu principa ravnopravnosti među spolovima i pluralizma u oblasti zapošljavanja, obuke, profesionalnog usavršavanja i napredovanja.

Našu politiku razvoja ljudskih potencijala učinit ćemo osjetljivijom za pitanje ravnopravnosti među spolovima, a u praktičnom djelovanju promovirat ćemo nediskriminirajuću praksu i odnose.

Unutar naših organizacija zalagat ćemo se za ravnopravno sudjelovanje u najvišim organima rukovođenja i upravljanja, različitim savjetodavnim i stručnim organima i komisijama, i na svim drugim mjestima gdje su one danas neadekvatno zastupljene.

9.2. Zalagat ćemo se za promoviranje i zaštitu prava invalidnih lica i u svom praktičnom djelovanju poticati njihovo zapošljavanje i aktivno sudjelovanje u društvenim tokovima.

9.3. Poštovat ćemo slobodu izbora seksualne orijentacije i u svojim aktivnostima promovirati principe nediskriminacije i prava na različitost.

EKOLOŠKA SVIJEST

U našim ukupnim aktivnostima odgovorno ćemo pristupati i odnositi se prema pitanju brige za očuvanje zdrave životne sredine u cijeloj Bosni i Hercegovini, nastojeći promovirati i primijeniti najviše međunarodne standarde u toj oblasti.

ODRŽIVOST

11.1. Nastojat ćemo osigurati da svi naši programi budu koncipirani uz redovne konsultacije s predstavnicima lokalnih zajednica u kojima djelujemo i u saradnji sa svim drugim zainteresiranim partnerima. Maksimalno ćemo se truditi da osiguramo trajnu samoodrživost naših projekata u lokalnim zajednicama, tako što ćemo ih implementirati na način koji će omogućiti da oni postanu vlasništvo građana.

11.2. Svojim ukupnim konkretnim aktivnostima u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba zajednice i njenih članova nastojat ćemo da se nametnemo i afirmiramo kao njihov legitiman i pouzdani partner.

DRUŠTVENI UTJECAJ

12.1. Promovirat ćemo i razviti jasne i mjerljive pokazatelje učinka/uspjeha naših programskih i projektnih aktivnosti, s ciljem da osiguramo njihovu efikasnost, povećamo njihov praktični značaj za korisnike kroz poštivanje principa transparentnosti i odgovornosti u našem djelovanju.

12.2. Ustanovit ćemo različita sredstva i mehanizme za praćenje i evaluaciju rezultata naših aktivnosti u odnosu na postavljene dugoročne i kratkoročne ciljeve. Ustanovit ćemo odgovarajuće mehanizme za internu i vanjsku evaluaciju transparentnosti i odgovornosti u našem radu.

12.3. Bit ćemo spremni javno objaviti rezultate izvršene procjene i evaluacije naših aktivnosti.

PRIMJENA KODEKSA PONAŠANJA

13. ODBOR ZA PRAĆENJE PRIMJENE KODEKSA

13.1. Članice će formirati Skupštinu potpisnica Kodeksa (u daljnjem tekstu: Skupština), koju će činiti po (xxx)³ predstavnika svake organizacije koja je potpisnica ovog Kodeksa. Skupština će izabrati predsjednika Skupštine. Pet (5) članova Skupštine će biti i članovi Odbora za praćenje primjene ovog Kodeksa.

13.2. Skupština će imenovati Odbor za praćenje primjene (u daljnjem tekstu: Odbor) ovog Kodeksa kao mehanizam za osiguranje i praćenje poštivanja normi, principa i vrijednosti utvrđenih u ovom Kodeksu.

13.3. Odbor, koji je odgovoran Skupštini, nadgledat će, promovirati i pratiti poštivanje Kodeksa i u tom smislu donositi smjernice za potpisnice.

14. SASTAV ODBORA

Odbor će imati 7 članova, koje imenuje Skupština.

Odbor će biti sastavljen od:

Pet (5) predstavnika potpisnica ovog Kodeksa.

Dva (2) predstavnika drugih segmenata civilnog društva.

14.3. Potpisnice, preko svojih predstavnika u Skupštini, predlažu i biraju članove Odbora prostom većinom glasova i imenuju njegovog predsjednika, njegove zamjenike i članove.

14.4. Odbor će imati dva člana zamjene.

14.5. Mandat članova Odbora traje dvije (2) godine. Član može biti biran najviše u dva uzastopna mandata.

15. FUNKCIJE ODBORA

15.1. Odbor će prije svega nadgledati, promovirati i pratiti poštivanje normi, principa i vrijednosti utvrđenih ovim Kodeksom.

15.2. Odbor će djelovati kao svojevrsni most i faktor harmonije, razumijevanja, povjerenja i saradnje između javnosti, organa vlasti, donatora, kao i između organizacija samog nevladinog sektora i njegovih partnera iz zajednice.

3 Skupština će odrediti broj predstavnika organizacija potpisnica ovog Kodeksa.

15.3. Odbor će razmatrati i odlučivati o peticijama ili žalbama u vezi s nepridržavanjem ili kršenjem pravila utvrđenih ovim Kodeksom o ponašanju koje mogu podnositi osoblje potpisnica, organi vlasti, donatori, partneri iz lokalne zajednice, javnost i druge članice nevladinog sektora.

15.4. Odbor može periodično razmatrati tekst ovog Kodeksa i Skupštini, prema potrebi, preporučivati njegove izmjene i dopune.

15.5. Odbor će razmatrati sve slučajeve u kojima je došlo do značajnog kršenja Kodeksa o ponašanju.

15.6. Odbor će imati i odgovornost da među potpisnicama širi svijest o vrijednostima, principima i normama ponašanja utvrđenim u ovom Kodeksu.

15.7. Odbor će donijeti Pravilnik, kojim će definirati procedure i norme svog djelovanja.

16. PODRŠKA/ŽALBE

16.1. Svaki pojedinac i grupa lica može Odboru podnijeti žalbu protiv svake potpisnice ili grupe potpisnica ovog Kodeksa, kao i protiv zaposlenika, predstavnika ili zastupnika potpisnica, zbog nepoštivanja vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom uz predočavanje odgovarajućih dokaza.

16.2. Podrška/žalba mora biti podnesena u pisanoj formi i treba da sadrži kako slijedi:

16.2.1. Ime i adresu onoga koji podnosi podršku/žalbu;

16.2.2. Ime i adresu organizacije nevladinog sektora ili zaposlenika, predstavnika ili zastupnika za ili protiv kojeg se podnosi podrška ili žalba;

16.2.3. U slučaju podnošenja žalbi, navesti opis okolnosti u kojima je došlo do navodnog nepridržavanja i/ili kršenja vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom, kao i odgovarajuće dokaze kojima se potkrepljuju takvi navodi.

16.3. Odbor će pristupiti obradi podrške/žalbe nakon što konstatira da ona udovoljava zahtjevima iz tačke 16.1. i 16.2.

17. POSTUPAK PRED ODBOROM U SLUČAJU ŽALBE

17.1. Ako je žalba podnesena u skladu s tačkom 16. ovog Kodeksa, Odbor može ili odbaciti žalbu, ukoliko na osnovu priloženih dokaza može nesumnjivo utvrditi da u konkretnom slučaju nije bilo kršenja ili nepridržavanja vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih u ovom Kodeksu, ili pristupiti razmatranju žalbe, u kojem slučaju će obavijestiti potpisnicu ovog Kodeksa ili njenog zaposlenika, predstavnika ili zastupnika protiv kojih je podnesena žalba, o navodima žalbe i tražiti njihov pismeni odgovor.

17.2. Odbor može sazvati poseban sastanak kojem bi prisustvovali potpisnica ili grupa potpisnica i/ili njen zaposlenik, predstavnik ili zastupnik, protiv kojih je podnesena žalba i lice ili grupa lica koja je podnijela žalbu s ciljem da se utvrde okolnosti i detalji konkretnog slučaja.

U tom slučaju Odbor će omogućiti da iznesu svoje stavove sva lica koja su uključena u eventualno nepridržavanje ili kršenje vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom.

17.3. Odbor može zatražiti od bilo koje potpisnice ili njenog člana da osigura/podnese sve raspoložive dokaze u vezi sa slučajem koji je predmet razmatranja.

17.4. U slučajevima kada Odbor na osnovu žalbe, priloženih dokaza, odgovora na žalbu i saslušanja zainteresiranih strana, ako ga je bilo, utvrdi da je došlo do nepridržavanja ili kršenja vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom, može donijeti jednu ili više slijedećih mjera:

- osigurati edukaciju usmjerenu na dosljedno poštivanje vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom;
- Odbor će odabrati drugu potpisnicu da pruži podršku u ovoj edukaciji;
- savjetovati potpisnicu da preduzme korektivne mjere prema zaposleniku, predstavniku, zastupniku ili članu potpisnice koji je direktno odgovoran za nepridržavanje ili kršenje vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom;
- usmeno ukoriti potpisnicu;
- pismeno ukoriti potpisnicu;
- preporučiti suspenziju i otkaz iz članstva Koalicije potpisnice, o čemu konačnu odluku donosi Skupština;
- obavijestiti članice Koalicije, a po potrebi i javnost o svojim odlukama.

17.5. Detaljnije procedure u vezi s postupkom pred Odborom u slučaju podrške/žalbi, Odbor može definirati Pravilnikom.

18. PRAVO NA ŽALBU

18.1. Na odluku Odbora oštećena strana može Skupštini podnijeti žalbu u roku petnaest (15) dana od dana prijema kopije odluke.

18.2. Skupština može, nakon što je razmotrila odluku Odbora, žalbu oštećene strane i priložene dokaze, odlučiti slijedeće:

- vratiti slučaj Odboru na ponovno razmatranje;
- potvrditi ili izmijeniti odluku Odbora.

19. ZAVRŠNE ODREDBE

19.1. Skupština će donijeti odgovarajuće (prateće) procedure u vezi s nadgledanjem poštivanja vrijednosti, principa i normi ponašanja utvrđenih u ovom Kodeksu koje bi imale svoju konkretniju razradu. Skupština će donijeti Pravilnik, kojim će definirati procedure, promjene i norme svog djelovanja.

19.2. Potpisnice ovog Kodeksa slobodne su i nezavisne u svom djelovanju od drugih potpisnica Kodeksa. Skupština potpisnica Kodeksa ne može, osim pitanja koja su predmet ovog Kodeksa, donositi obavezujuće odluke za nevladin sektor.

19.3. Odluku o čuvanju (brizi) arhive i dokumentacije koja je u vezi sa ovim Kodeksom **te njene dostupnosti članicama Skupštine**, donijet će Skupština na svojoj prvoj sjednici.

19.4. U slučaju potrebe, Skupština može donijeti odluku o registraciji ove Koalicije (alijanse) u skladu sa zakonom. U tom slučaju predsjednik Skupštine je lice koje je odgovorno pred zakonom.

